

Новини ▶ 7

Райфайзенбанк:
Вътрешното потребление
няма да се повиши скоро

Тема на деня ▶ 4-5

Неравната битка с
торентите

Пари BONNIER
pari.bg

Четвъртък
6 януари 2011, брой 4 (5063)

USD/BGN: 1.48023

▲ +1.57%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.32130

▼ -1.55%

Българска народна банка

Sofix: 364.36

▼ -0.73%

Българска фондова борса

BG40: 117.35

▼ -0.37%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

Небостъргачите не успяха дори да поникнат

Планове за небостъргачи у нас остават дълбоко замразени, а един от очакваните проекти - "Ропотамо плаза", вече официално изчезна от картата ▶ 12-13

Новини ▶ 2, 6

Ченгеджийски
сюжет с три
записа
и много
контрабанда

Компании ▶ 11

Инвеститори
прогнозират
слаб интерес
към акциите на
борсата

IT бизнес ▶ 22-23

Технологии
версия 2.0.1.1

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Алекс Нестор

Канадската компания "Дънди прешлс метълс", чиято ключова фигура у нас е директорът "Корпоративни и външни отношения" Алекс Нестор, получи положително становище от министърството на околната среда за златодобивния си проект в Крумовград. Очакваната инвестиция е около 100 млн. USD и от мината ще се добиват между 800 000 и 1 000 000 тона преработена руда годишно.

Губещ
Викрам Пандит

Индийската полиция е регистрирала дело срещу главния изпълнителен директор на Citigroup Викрам Пандит и други членове на борда на щатската банка по обвинения в измама в местен клон на финансовата институция. Причината е жалба на индийски бизнесмен, който твърди, че е забудил пари от въпросната измама. Обвиненията са във фалшификация на сметки, нарушаване на доверието и заговор.

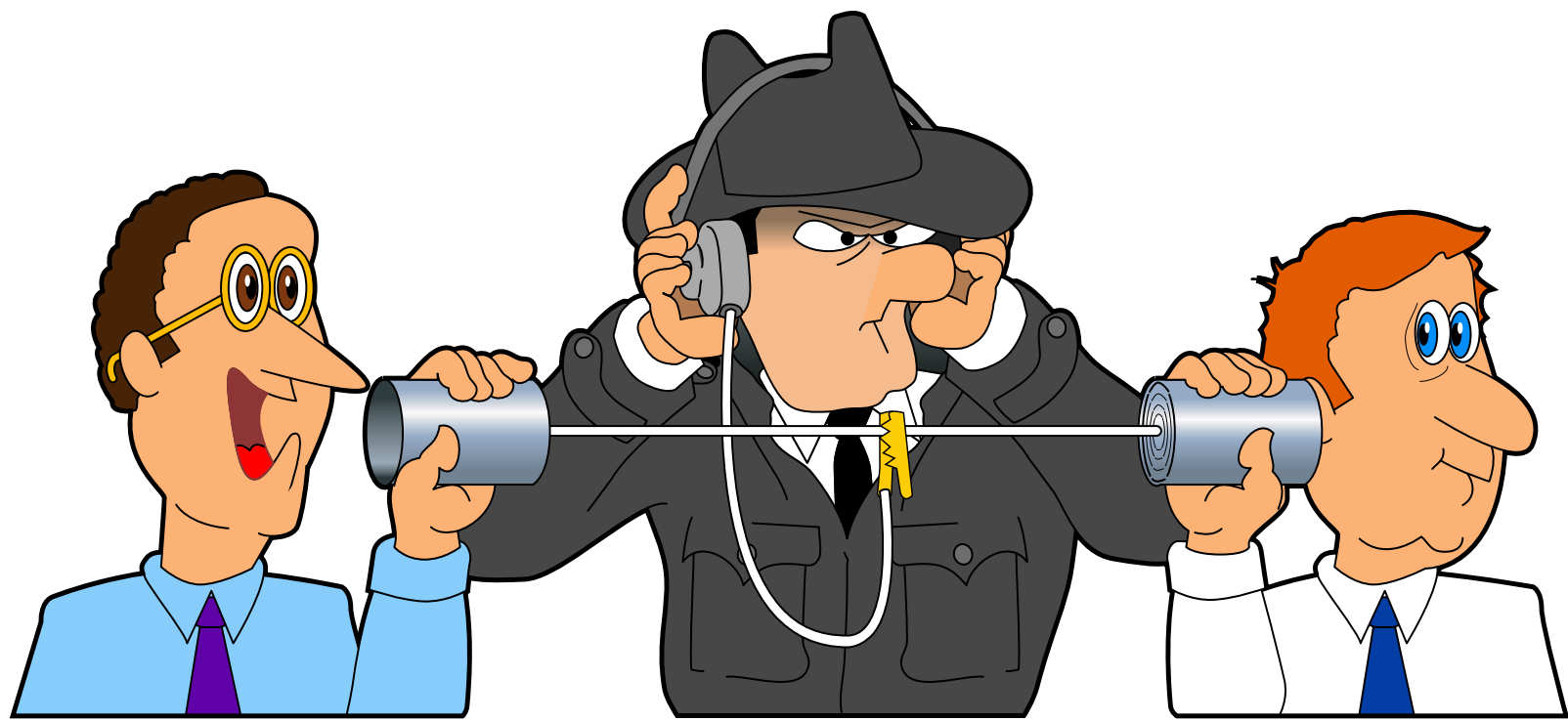
Мнения

► По темата "Лицемерните полумерки срещу тютюнопушенето"
► Преди всичко трябва да се мисли за здравето на хората, а не за печалбите на тютюнопроизводителите, търговците на цигари и ресторантьорите. А относно депутата Емил Димитров, както и още няколко лобисти от партия ГЕРБ, ето такива като тях ще изядат главата на премиера и партията му на следващите избори, защото говореха, че ще са почтени, че ще поставят ново начало, а какво се получава, че една част от тях си показват периодично скритите намерения за облагодетелстване от властта.

Rumen

Коментар

В театъра на големите уши

pari.bg Топ 3

- 1 Вестникарски вузузели. Един ден на медийния жаргон в България.
- 2 Най-големият акционер излезе от хартиената фабрика в Костенец. Купувачът на книгата остава неясен, а останалите собственици в "Костенец-ХХИ" са дружества от групата на Николай Банев.
- 3 Новите презгради към Европа. Стената, която Гърция ще строи на границата си с Турция, може да пренасочи нелегалните имигранти към България.

Поредният епизод от "Голямата ченгеджийница" не изненада никого. Обнародваните записи от разговори на шефа на митниците с министъра на финансите и неговия заместник са любопитно четиво за всеки, който е изкушен от политическите интриги (стр. 6). Използваните квалификации имат само клюкарска стойност. Споменатите конкретни случаи трябва да бъдат проверени от правоохранителните органи. За нас, гражданите, остават няколко извода:

1 Всичко се записва и всички знаят за това
Разпространените разговори на Танов с Дянков и на Танов с Горанов може да стигнат до нас по няколко начина. Възможно е да са направени със специални разузнавателни средства от службите, а след това да са били изнесени навън. Възможно е да са направени от някоя друга структура, която не е част от държавата. Т. е. или чужда служба, или някоя бандитска структу-

Иван Бедров
ivan.bedrov@pari.bg

„ Някои детайли от разговорите може и да стряскат, но детайлите не са толкова важни, когато не виждаш цялата картина

ра. Възможно е и някой от участниците в разговорите да е записвал разговорите без знанието на другите. Нито един от тези варианти обаче не е законен. Още по-страшното от нарушението на законите е примиряването с това. Участниците в разговорите знаят, че са подслушвани, и намират това за напълно нормално.

2 Това не е журналистически удар
Никой не трябва да си прави илюзии, че този случай показва силата на медиите. Това е безсилно. Вероятно много малко колеги ще се откажат от подобна подхвърлена информация. Вероятно и не трябва. Задължение на медиите обаче е не само да разпространят тези записи, но и да разграничат много ясно законното от незаконното. Очевидно т. нар. компетентни органи невинаги го правят. Някои детайли от разговорите може и да стряскат, но детайлите не са толкова важни, когато не виждаш цялата картина. За съжаление тя

все повече започва да прилича на битка между едни контрабандни босове и други.

3 Дори и те осъзнават, че са некомпетентни
Стряскащи са оценките, които си разменят представителите на властта. Никой не очаква от тях да си говорят като английски джентълмени, но пренебрежителното и подигравателно отношение към качествата на колегите прави впечатление. Цитираните примери наистина говорят за некомпетентност. Самите представители на властта осъзнават колко случайни и неукни хора има между тях.

4 Проблемът остава непокоснат
Тези записи описват премиера като мълчалив балансатор, който не взема страна в интригите между двама министри, за да запази мира. Похвално е. Но докато запазва мира между непонасящите се, проблемът с контрабандата остава неразрешен. Непризнат и недокоснат. ■

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лиляна АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanaska@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

Визуален редактор
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg

Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
Георги ПАНАЙОТОВ - 4395871
georgi.panayotov@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395857
plamen.dimitrov@pari.bg

ТЕНДЕНЦИИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395876
teodora.mousseva@pari.bg

PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

BONNIER

Цитат

” Трябва да има ясна оценка за неприемливостта на тази ситуация. Аз съм убеден, че след дебат в парламента с това ще се затвори страницата на този казус и с президента ще имаме нормален диалог

► **Николай Младенов**, министър на външните работи, за отзоваването на посланиците агенти

Число

64

► процента от парите по ИСПА са усвоени, съобщи екоминистърът Нона Караджова

Коментар

Колко ни е висок рейтингът

От време на време, за да покаже колко (не) разбира от икономика, премиерът Бойко Борисов започва да се хвали как са ни потвърдили кредитния рейтинг и той е „стабилен”. За негово (и наше) съжаление няма нищо за хвалба. Първо, „стабилен” рейтинг означава, че рейтингът няма да бъде повишен. Това е все едно един ученик да е свършил първия срок с тройка и учителят да му каже, че и втория срок също ще свърши с тройка. Неслучайно използвам за пример тройкаджия, но за това ще стане дума по-надолу.

Второ, рейтингът ни е много нисък. Ако не вярвате, помислете за следното - дори и в момента българският кредитен рейтинг е по-нисък от този на Ирландия, Португалия или Испания. Едни от най-проблемните страни в еврозоната и най-споменавани в медиите в последните месеци имат по-висок рейтинг от България. При някои агенции дори имаме най-ниския възможен инвестиционен рейтинг. Това едва ли е за хвалба.

Трето, рейтинговите агенции много ясно казват, че ще ни вдигнат рейтинга само ако видят, че правителството овладее бюджетния дефицит и стабилизира държавния дълг на сегашните нива. Нещо повече, рейтингът ни отдавна щеше да е повишен, ако правителството не беше раздуло бюджетния дефицит през пролетта. Фактът, че рейтингът е „стабилен”, не е добра новина, а лоша.

Четвърто, пазарите също показват отношението си към България чрез рисковите премии. Дългосрочните лихви в България са много по-високи, отколкото в Германия - само фалирални страни имат по-високи лихви от България. Т. е. премията за риск в Бълга-

Георги Ангелов, старши икономист в институт „Отворено общество”

” Дори и в момента българският кредитен рейтинг е по-нисък от този на Ирландия, Португалия или Испания

рия е твърде висока и показва липса на доверие. Поради това са високи и лихвите по кредитите, а чуждите инвестиции са малко.

Пето, в началото на годината България и Естония бяха давани като пример за благоразумна икономическа политика. Днес рейтингът на Естония е повишен, а на България е „стабилен”. Лихвите в Естония са ниски, а в България - по-високи. Естония отново е икономическо чудо, но никой вече не споменава България и Естония в едно изречение. Това е изцяло „заслуга” на популизма на нашето правителство.

Шесто, вместо да помага излизането от кризата, правителството пречи. Всичко положително, което се случва в икономиката, е въпреки правителството, а не заради него. Растежът на износа е типичен пример - правителството няма никаква заслуга за това развитие. Резултатите от икономическата политика не идват чрез самохвалство, а чрез дългосрочна визия, реформи и стабилност. Когато има резултати, похвали ще ваят от всички страни и няма да има нужда от самохвалство. □

Леген свят

► В китайския град Харбин започна прочутият фестивал на ледени фигури, който привлича хиляди посетители от цял свят. През зимата температурите в Харбин достигат минус 20 до минус 30 градуса. Леденото изкуство в града тръгва от 60-те години на миналия век с фестивал на ледените фенери. Впоследствие той е наречен „Вълшебният свят на детските приказки”

СНИМКА REUTERS

В броя четете още

Новини ► 9

Здравният министър предлага здравните фондове да станат застрахователи

Компании ► 15

Продажбите на автомобили в САЩ скочиха с 11% през декември

Пари

ЗА БИЗНЕС МОЖЕ ДА СЕ ПИШЕ ИНТЕРЕСНО

Абонирайте се за обновления вестник Пари с 30% отстъпка от коричната цена.

ЗА ЗАЯВКИ: WEB. HTTP://PARI.BG/STATIC/ABONAMENTNA_FORMA . MAIL. SALES@PARI.BG . TEL. +359 439 58 53

Неравната борба срещу

Торентите са трън в очите от началото на самото си съществуване, но досега войната срещу тях е с минимален резултат

Свободният обмен на информация е конституционно право на всеки гражданин независимо от държавата, в която се намира, или средата, в която го извършва. Казусът е прост - торент сайтовете може и да не хостват съдържание с неуредени авторски права, но пък са средството за неговото разпространение. Затова те са основната цел на всяка акция в защита на носителите на авторски права срещу пиратството.

Загуби или пропуснати ползи

Основният аргумент на всяка асоциация на правноносителите при атака срещу торент сайт е, че заради него те търпят финансови загуби. Това твърдение може да бъде оспорено, тъй като всъщност става дума за пропуснати ползи от евентуалната продажба на продукти (книги, филми, софтуер и т.н.), които в много случаи дори не са пуснати в продажба на съответния пазар. По този начин единственият начин за достъп до тях е чрез торент сайтовете. В същото време сайтовете сами по себе си не носят отговорност за дистрибутираната от потребителите им информация (въпреки че реално повечето от тях разполагат със собствени ъплоудърски групи, които постоянно качват ново съдържание), те са само платформата. И затова затварянето им почти винаги се оказва законово необосновано и създава притеснения за потъпкването на основни конституционни свободи.

В същото време тези сайтове се превръщат в печеливши рекламни платформи и генерират печалба на базата на високата си посещаемост. Тя от своя страна гарантира висок интерес от страна на рекламодатели, но проблемът при нея е, че е подтикнат от нелегалното съдържание, обменяно между потребителите. Така печалбите на торент сайтовете са резултат на качването на пиратски филми, музика и софтуер, което поставя под съмнение легалността на този рекламен бизнес.

Шведската торент революция

Един от най-ярките примери за борбата срещу торентите е шведският The Pirate Bay (TPB). Швеция е държавата в Европа, която последна въведе криминализиране на торен-

Георги Панайотов
georgi.panayotov@pari.bg

тите и тяхната обмяна, и като такава в период от три години беше любима дестинация за хостване на подобни сайтове. Единствената успешна акция срещу TPB след промени в закона за авторските права в Швеция бе постигната чрез спирането на достъпа до сайта от интернет провайдерите в страната и залавянето на четирима от неговите основатели, срещу които има иск на обща стойност 4.2 млн. USD.

Въпреки предприетите действия няколко дни по-късно сайтът отново е онлайн с осмиващо действията на държавните органи съобщение на началната му страница. Единствените последици от четиригодишната война срещу TPB е подобряване на системите за обмен на торенти, масов отлив от Швеция като дестинация за хостинг на торент сайтове и доказателство за уменията на торент сайтовете да мигрират от държава в държава със скорост, буквално непроследима за преследващите ги органи. The Pirate Bay е отговорен и за създаването на шведската пиратска партия, която на последните парламентарни избори спечели 7% от вота.

Арена на сблъсък

В края на миналата година един от двата най-големи торент сайтове в България започна активна кампания в интернет против целите и задачите на Съвета за защита на интелектуалната собственост. В публикации на техния форум и в социалната мрежа Facebook потребителите се агитират да не "допускат потъпкването на свободата на интернет".

В основата на активността, подета от Арена и За мунда, стои документът от 2 ноември 2010 г., в който се указват целите и задачите на "Съвет за защита на интелектуалната собственост". Критиката им е, че в първата му точка присъства: "Искане за активна политика за справяне с "интернет пиратство-

Свобода Държави, удобни за регистрация на торент домейн и сървър

- ▶ Афганистан
- ▶ Британската част от Тихия океан
- ▶ Вирджинските острови
- ▶ Кайманските острови
- ▶ Еритрея
- ▶ Науру
- ▶ Сомалия
- ▶ Вануату

то" с цел преодоляване на правните последици от промените на чл. 251, ЗЕС от февруари 2009 г."

В България за неофициален старт на войната срещу интернет пиратството се приема 2006 г. Тогава окончателно беше премахнато нелегалното съдържание на т.нар. фрий сървъри. След преминаването към торент системата властите попаднаха в същата ситуация, в която са всички останали по света - натиск от организации на правноносителите и ниска ефективност в борбата срещу нарушителите. Опитът досега показва, че само няколко дни след спирането на сайтовете те са обратно онлайн с цялата си колекция от каталози.

Последици

Случаят с The Pirate Bay е показателен за всички опити да бъдат спрени торент сайтове - почти напълно безрезултатни. Притеснително е участието на държавни институции в тях, тъй като с бюджетни ресурси се защитават неизяснени корпоративни интереси и се притискат доставчиците на интернет да ограничават правата на потребителите си за достъп до информация в интернет. Така всяка неуспешна акция срещу торент сайт се превръща в солиден черен PR за съответното правителство, пораждайки съмнения за ефективността му не само в сферата на интернет пиратството, но и по други проблемни за обществото въпроси, като корупцията, контрабандата, наркотичния пазар, проституцията и т.н. Спирането на един или повече локални торент тракъра може да доведе най-много до миграция на тракъра до нов домейн или до миграция на потребителите им към други локални или международни торент сайтове.

Какво е тракър Кратко обяснение

▶ BitTorrent тракър е сървър, помагач за комуникацията между потребители (първи), които използват системата за пренос на данни между гва или повече компютъра BitTorrent protocol. За да започне трансферът на данни между първите, те трябва да изтеглят

малък файл от сайта. След което връзката с тракъра прекъсва, освен ако скриптът му не поиска обновяване на информацията за потребителя и течащите в момента сесии с цел статистика или подновяване на списъка с активни потребители към сайта. Хостването на файлове за стартиране на даунлоуда е най-слабата страна на тракърите и стои в

основата на всички правни искове срещу тях. Наследството на тази система са т.нар. магнитни линкове. ▶ Въпреки че все още не са навлезли в масова употреба при тях, за стартиране на функциите на BitTorrent клиента не е нужен файл, а активиране на линк. Така на торент тракърите не се хостват файлове и по този начин отговорността им към нарушения отпадна.

ТОРЕНТИТЕ

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Мнения

Очевидно натискът за намеса в личната неприкосновеност продължава

Първа точка в обсъждания план действително предвижда активна политика за справяне с "интернет пиратството". Когато някой си постави за цел да преодолее правните последици на законови норми в сила, може да се предполага, че има недоволство от ефективността на тези норми. Велizar Соколов, представител на АРСИС/BSA, обръща внимание върху факта, че "дебатите в НС не са били водени в правилна посока, т. е. в помощ на разследването на тези престъпления."

Това ни връща към оспорваните дебати при транспонирането на Директива 2006/24/ЕО, която предвижда наме-

Нели Огнянова,
експерт по европейско право

„**Намеренията за „преодоляването на правните последици“ не изглеждат защитими**

са в личната неприкосновеност на ограничен кръг основания. Тогава организации за колективно управление на права настояваха текстовете да се изготвят така, че да са по-широко приложими за защита на интелектуалната собственост. Очевидно натискът в същата посока продължава.

Следва обаче да се има предвид, че само преди месец Европейският надзорен орган по защита на данните заяви, че Европейската комисия или трябва да покаже как директивата допринася за борбата със сериозната престъпност, или да я отмени. Директивата дори е допуснала държавите да използват данните за други цели освен за борбата със сериозните престъпления - а това не трябва да се допуска.

В светлината на тези съобщения от Брюксел намеренията за "преодоляването на правните последици", не изглеждат защитими без оценка за пропорционалност и с оглед предстоящо преразглеждане на директивата. **□**

Борбата с пиратството никога не е приключвала

Свързахме се за коментар с началника на сектор "Компютърни престъпления" в ГДБОП, който ни увери, че войната срещу интернет пиратите няма да се насочи срещу потребителите на торент сайтовете, а срещу техните собственици. Няма планирана нова специална акция, защото борбата с тях никога не е приключвала, за да стартира наново.

Основният проблем е, че подобни престъпни групи, подпомагачи

Явор Колев,
началник на сектор "Компютърни престъпления" в ГДБОП

„**Знаем точно кой е отговорен за разпространението на пиратството. Това се хората, при които отиват приходите от рекламите. Те са нашата цел**

пиратството, рушат имиджа на България, както и че извличат финансови дивиденди (продават реклама на висока цена) на сайтове, интересът към които се генерира от нелегално съдържание.

Колев е оптимист за изхода на войната, като даде пример с присъдите на собствениците на The Pirate Bay и спирането на руския сайт Torrents.ru, което е довело до редуциране на интернет пиратството в Русия с 30%. **□**

На изток от рая

Най-големият торент тракър в Русия беше спрял след противоречив държавен указ

В средата на октомври миналата година домейн регистраторът Ru-Center забрани напълно достъпа до Torrents.ru - най-популярния BitTorrent сайт, в глобален мащаб.

Действието на регистратора, отговорен за мениджмънта на всички сайтове от .ru зоната, бяха предприети след настояване на правителство-

то с аргумента за масово нарушаване на закона за авторските права. Собствениците на сайта бяха задържани и в момента срещу тях тече дело, заплашващо ги с до 2 години затвор.

По закон Ru-Center са длъжни да дадат на Torrents.ru един месец gratuitен период за разрешаване на проблема с

авторските права, но това не се е случило. В момента Torrents.ru е активен, но на нов домейн - Rutracker.org.

Единствената разлика е, че на новия домейн правноносителите не могат да трият информация, която сметнат, че нарушава авторските им права - опция, предоставена доброволно от сайта. **□**

Факти

- ▶ Торент сайтовете са легални, разпространяването на копирайт съдържание в много държави не е.
- ▶ Канада и Испания изрично разрешават споделянето на информация, върху която има авторско право.

- ▶ Използването на програми като BitTorrent за обмен на съдържание без авторски права е легално навсякъде.
- ▶ Няма нито един осъден до момента в САЩ за използване на торент система за СВАЛЯНЕ на копирайт съдържание.
- ▶ В САЩ няма нито един осъден потре-

- бител за ЪПЛОУД на копирайт съдържание, тъй като ъплогът е част от програмата, която се случва автоматично.
- ▶ Има присъди срещу специализирани ъплогъри, които качват между 30 и 100 торента на ден.
- ▶ 4.2 млн. USD е най-високата глоба след присъда на торент.

Ченгеджийски сюжет с три записа и много контрабанда

Вестник "Галерия" разпространи "получени в редакцията" аудиозаписи, с които набеди Цветан Цветанов в интриги и некомпетентност

"Не ми се говори! Нямам нерви! Не може всичко да е толкова популистко, толкова тъпо и толкова да няма нищо с действителността и да не е... Пълна фалшификация! И заблуждава премиера... Думите са на изпълнителния директор на Агенция "Митници" Ваньо Танов в телефонен разговор с прекия му началник - министъра на финансите Симеон Дянков. Поводът - проведена среща при премиера, на която вътрешният министър Цветан Цветанов се е изказал срещу работата на митниците. Вестник "Галерия" разпространи три аудиозаписа от разговори на Танов с Дянков и заместника му Владислав Горанов. В записите Танов обвинява Цветанов в умишлено създаване на интриги, опити за прикриване на разработки срещу определени фирми и некомпетентност.

Неизвестният мъж с флашката

На специална пресконференция главният редактор на вестник "Галерия" Кристина Патрашкова и нейният заместник Явор Дачков разпространиха записите. По думите на Дачков "неизвестен мъж оставил записите на флашка в плик" в редакцията на вестника. В първия си брой от 14.10.2009 г. близкият до Алексей Петров "Галерия" публикува откъси от документ на ДАНС за корупция в бившето правителство и тогава източникът беше същият - получена флашка

в редакцията. По този повод тогавашният издател на вестника и бивш говорител на ДАНС Зоя Димитрова получи обвинение за изнасяне на класифицирана информация. Кой е направил записите - този въпрос остава без отговор. Вариантите са това да са записи от специални разузнавателни средства (СРС) или някой от участниците в разговорите да ги е записал на мобилния си телефон. И в двата случая попадането им в медиите е незаконно. На няколко пъти тримата участници в записите - Танов, Дянков и Горанов, споменават, че знаят, че са подслушвани.

"Цецо говори ангро..."

В разговорите Ваньо Танов е силно афектиран от проведена среща при премиера Борисов. В думите му личат възмущение и гняв. Танов определя доклада на ДАНС за митниците, части от който се появили в пресата, като некомпетентен. Обвинява Цветанов в умишлено създаване на интриги, за да го злепостави пред министър-председателя. Изнервен е от шумните публични изяви на МВР, които присвоявали постиженията на митниците.

Споменатите конкретни събития водят до извода, че записите са направени в средата на май миналата година, когато публичното противопоставяне между МВР и митниците беше в апогея си. Тогава в поредица медийни изяви Цветан

Цветанов заяви, че не е доволен от работата на митниците и че Танов не успява да се справи със задълженията си. Танов тогава отговори, че борбата с контрабандата всъщност е работа на МВР. Още тогава започнаха да излизат данни за намалелите приходи от акцизи върху цигарите, а в края на годината изчисленията на анализатори и производители приближиха равнището на контрабанда до 50-те процента. Общата оценка и на тримата записани е, че Цветан Цветанов не притежава необходимите опит и знания в тази сфера. Зам.-министър Горанов казва на Танов: "На всички беше ясно, че Цецо говори ангро и че не е запознат с материята. Това, повярвай ми, и на Бойко Борисов му е ясно." Дянков е по-краен - според него премиерът е умен за разлика от Цветанов.

"Цецо го е заплашил..."

Конкретиката в записаните разговори е малко. Шефът на митниците споменава свой служител с име Шишков, който е написал актове на "Лукойл". Според Танов Цветанов е заплашил и атакувал въпросния служител. Това дава повод на Ваньо Танов да сподели с Дянков "Знаете какво, не се тръгва срещу фирми, за които с години се е знаело, че са

държава в Европейския съюз - първото. Пише за мита от турското карго, само че Турция е член на Митническия съюз и няма мита. Как да обясня, че няма далавера, защото няма мита?"

Владислав Горанов:

Е, ма не...

Ваньо Танов:

Не събираме мита... Как да обясня, че на митническия посредник пише фирма и се избира митническият посредник? Как аз да го накарам определения от ДАНС посредник ти да го наемеш?

Владислав Горанов:

На всички беше ясно, че Цецо говори ангро и че не е запознат с материята. Това, повярвай ми, и на Бойко Борисов му е ясно.

Ваньо Танов:
Знаете какво, не се тръгва срещу фирми, за които с години се е знаело, че са под покровителството на тоз и на оня.

Ваньо Танов: Няма да се оправи туй положение в момента, което е. Той (Цветанов - б.р.) настройва и премиера...

Симеон Дянков: Да де, но премиерът е умен, за разлика от него.

Ваньо Танов:

Т'ва, което се случва с цигарите, само че той днеска ми отчита операция по пазарите. По този начин МВР трябва да хване каналите, които са за внос на вътрешните граници, трябва да хване местата, на които се произвеждат цигари. Аз нямам такива оперативни възможности. Той тръгва повърхностно - задържал... Ами аз съм задържал 30 милиона за два месеца. 30 милиона къса цигари! Но като съм съставил 2000 акта, кога ще взема парите от циганите! В момента съм напълнил складовете, почвам да плащам наеми за тез цигари, дето ги съхраняват. Е т'ва няма да доведе до приходи! Ще доведе до приходи, ако разбием каналите, дето вървят, цигарите през Румъния, през Гърция, минават през вътрешните граници, разтоварват се тука... Обаче то е много лесно популистки. Пращаш, имаш 60 000 човека, аз имам на 10 митници по 10 човека оперативен състав - 100 човека. Мобилна група 100 човека - 200 човека. С 200 човека съм задържал 30 милиона къса, ти си задържал само 5 милиона къса цигари, обаче колко сме велики...

Ваньо Танов:

Сега за тоя разбрах за к'во става въпрос за Шишков е написал актовете на "Лукойл"... Ало, чуваме ли се? Там, където беше за оцветеното гориво, което не отиде в детските градини, отиде тежко гориво и той на данъчния (не се разбира) и на всичките им е написал актове. Цецо го е заплашил и му казал, че няма да бъде... Зат'ва виждам, че всеки един, който, за който аз съм искал да си свършва работата и да бъде абсолютно принципен, няма значение коя фирма е, значи той е сега подложен на атака.

Владислав Горанов:

Тоя доклад мога да го напиша и аз. В смисъл всеки...

Ваньо Танов:

В този доклад пише, примерно, с тяхно разрешение да се определял митническият посредник, но ние сме

Райфайзенбанк: Вътрешното потребление няма да се подобри скоро

Домакинствата спестяват рекордно, а според икономистите от банката това е лош знак за вътрешното търсене

Домакинствата продължават да спестяват с рекордни темпове, пишат икономистите на Райфайзенбанк в редовния си месечен анализ. Според тях това е знак, че икономическата среда в страната остава несигурна, а възстановяването на вътрешното потребление ще се забави.

Данните

Според анализа депозитите на домакинствата са се увеличили с 415 млн. лв. Данните на Българската народна банка показват, че в края на ноември банковите спестявания на граждани и домакинства са в размер на 27.3 млрд. лв., което е ръст от 1.5% на годишна база. Делът им от общата сума на привлечените средства в банковата система е 44.1%, а година по-рано е бил 40.3%.

Един лош знак

От Райфайзенбанк посочват, че потреблението се е влошило, а това е една от основните причини за рекордно високите нива на спестяванията. От ок-

”Продължаващото трупане на спестявания от домакинствата най-вероятно означава допълнително забавяне на възстановяването на вътрешното търсене

Калоян Ганев,
главният икономист на Райфайзенбанк

томври 2009 до септември 2010 г. те са се увеличили с над 22%. Ръстът през 2009 г., когато все още нямаше криза, е бил под 7%.

“Продължаващото трупане на спестявания от страна на домакинствата най-вероятно означава допълнително забавяне на възстановяването на вътрешното търсене”, коментира главният икономист на Райфайзенбанк Калоян Ганев. Според анализа икономическата среда остава несигурна и заради това по-голяма част от доходите на домакинствата се пренасочват от потребление към спестяване. В същото време покупателната способност остава ниска заради повишаващата се инфлация.

Коригирана прогноза

Икономистите от Райфайзенбанк посочват, че по-

► Потреблението ще остане ниско заради несигурната икономическа обстановка, прогнозируют банки и икономисти

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

голямата склонност към спестяване и невъзстановеното вътрешно търсене е причината прогнозата им за ръст на БВП през 2011 г. да бъде намалена от 3 на 2.7%. Изчисленията за миналата година са, че БВП е отбелязал спад от 0.2%.

Добра възможност

Външната среда остава бла-

гоприятна за развитието на българската икономика, отбелязват от Райфайзенбанк. Доказателство за това е износът, който вече е надхвърлил нивата си от преди кризата. Това възстановяване обаче все още не може да се усети на вътрешния пазар, посочват още анализаторите от банката.

Радослава Димитрова

27.335

► млрд. лв. са депозитите на граждани и домакинства в края на ноември 2010 г., показват данните на Българската народна банка

2.7

► процента ще бъде ръстът на брутният вътрешен продукт през 2011 г., прогнозируют от Райфайзенбанк

Мирослав Найденов не вижда конфликт на интереси при неговата заместничка

Министърът обеща двамата служители на фонд “Земеделие” без нужния образователен ценз да бъдат уволнени, ако сигналите от БСП се окажат верни

Министърът на земеделието и храните Мирослав Найденов е разпоредил проверки за двамата служители на Държавен фонд “Земеделие” (ДФЗ), за които БСП сигнализира във вторник, че нямат нужния за длъжност-

ите им образователен ценз. “Ако тези хора работят, без да имат необходимия ценз, разбира се, че веднага ще бъдат уволнени”, каза министърът. Става дума за Найденов, шеф на отдел в регионална разплащателна агенция Пловдив, който според сигнала на БСП е с колежанско образование, а минималното изискване за заеманата от него длъжност е степен магистър. Другото подобно назначение е на Гоце Петков, експерт в регионалния технически инспекторат в Благоевград, за което се изисква бакала-

върска степен, а той няма висше образование.

Проверки - по сигнал

Мирослав Найденов уточни още, че не може да разпореди проверка на дипломите на всички служители на ДФЗ, тъй като става дума за над 1800 служители в цялата страна. Той обаче уточни, че назначената проверка на двамата служители се прави, защото са длъжни да проверят всеки конкретен сигнал, без значение дали е от опозицията или не. “В случая трябва да отбележа обаче, че служителят

от Благоевград е назначен именно по времето на тройната коалиция”, каза той. Служителят от Пловдив пък е назначение на уволнената шефка на фонд “Земеделие” Калина Илиева.

Нямало конфликт на интереси

Земеделият министър коментира още и че не вижда конфликт на интереси при зам.-министъра на земеделието Светла Боянова, както твърдят от БСП, заради нейния съпруг Иван Боянов, който пък е шеф на правния отдел на фонд “Земеделие”. За този възможен конфликт няколко месеца алармираха и от Синята коалиция, а преди тях и други партии. Иван Боянов е подчинен на съпругата си, но в същото време трябва да одобрява нейни разпоредения и назначения, тъй като отговаря и за кадровата политика.

Мирослав Найденов защити своята заместничка, като обясни, че Боянова отговаря за водената политика в поверените й сектори, но тя не се занимава с одобрение на конкретни проекти. Той уточни още и че се е консултирал

► Мирослав Найденов

по въпроса за конфликт на интереси с националния омбудсман, който също не смятал, че има такъв, тъй като Иван Боянов работи в ДФЗ от десет години, много преди съпругата му да стане заместник-министър на

земеделието. “Що се отнася за назначенията, както се разбира, двамата служители, за които има сигнал, са назначени съответно от тройната коалиция и от Калина Илиева”, каза Найденов.

Ани Когжаубанова

През пръсти Финансови нарушения в Министерството на отбраната

► Министерството на отбраната е плащало неоправдано високи цени за ремонти и купуване на сгради, сключвало е необезпечени договори и е правило големи разходи за почивки, показва доклад на Сметната палата. При проверка

на изпълнителната агенция „Социални дейности” към министерството е установено например, че разходите за почивки през Лято 2009 са завишени със 100% спрямо първоначално заложените. В края на 2008 г. пък общо разходите в бюджета на агенцията са увеличени 61 пъти - от 800 ул. лв. на близо 49 млн. лв.

► Сред другите нарушения са сключени 12 договора за строителство, доставки и услуги на обща стой-

ност 19 млн. лв., за които агенцията няма необходимите средства. В доклада на одиторите е посочено, че бившият военен министър Николай Цонев е сключил и два незаконно съобразни договора за продажба на жилища на лица, които нямат изискуемото прослужено време. Изречени са и редица примери за ремонти на почивни бази на министерството, при които са записани силно завишени цени.

Плевнелиев иска да управлява европарите за водния сектор

През 2014-2020 г. трябва да се изгражда ВиК инфраструктура, а не толкова пречиствателни станции

Да се създаде междинно звено в регионалното министерство, което да отговаря за усвояването на европарите в сектор „Води“ иска Росен Плевнелиев. Такова може да има за следващия програмен период - 2014-2020 г. За периода вероятно ще има нови структури, които ще управляват еврофондовете. Обмислял се вариант да има държавна агенция за развитие. В нейните рамки трябвало да стане ясно дали ще има междинни звена и къде ще бъдат позиционирани те, призна регионалният министър Росен Плевнелиев след заседанието на правителството.

Обяснение за сегашното положение

В края на декември председателят на ЕК Жозе Барозу изпрати писмо, в което разкритикува забавянето при усвояването на средствата за пътища, жп транспорт и за водния сектор. Според Барозу трябва да има по-добра координация между общините и държавните ведомства, за да се повиши усвояемостта във водния сектор. „Министерството на екологията и на регионалното развитие работят перфектно заедно. МРРБ не е управляващ орган и не управлява еврофондове в периода 2007-2013 г.“, обяви Плевнелиев. Той допълни, че няма как да дава обяснения за усвояемостта на парите във водния

► Слег като АПИ вече е под шапката на регионалното министерство, Росен Плевнелиев поиска неговото ведомство да управлява европарите в сектор „Води“

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

сектор, защото в периода 2007-2013 г. се изграждат основно пречиствателни станции. Те се правят със средства по оперативна програма „Околна среда“, за която отговаря екоминистерството.

Подобряване на водоснабдяването
„2011 г. ще бъде решаваща. Ние имаме екшън план и трябва да направим мастер планове, в които да се интегрират водните асоциации. Трябва да се направи типов договор между асоциация и оператор“, смята

Росен Плевнелиев. Според него решението на този проблем е започнало, като за целта има споразумение с ЕБВР, което предстои да бъде ратифицирано от парламента. „За периода 2014-2020 фокусът трябва да е върху ВиК инфраструктура“, смята регионалният министър.

Обединяването на общините

Общините са създали 22 водни асоциации, а в петък ще бъде създадена 23-та. Това съобщиха строителният министър Росен Плевнели-

ев. Такива има вече в Бургас, Варна, Пазарджик, Враца, Добрич, Русе, Велико Търново, Видин, Ямбол, Ловеч, Пловдив, Стара Загора и т.н.

Водните асоциации се създават от миналата година. Те обединяват активите на няколко ВиК дружества, като целта е да станат по-атрактивни за инвеститорите в сектора. В общото събрание на асоциацията държавата ще участва с 35%, а общините ще държат останалите 65%, разпределени помежду им на база численост на населението в

тях. По правило вземането на решение в асоциациите трябва да бъде подкрепено с най-малко две трети от гласовете.

В чашката на...

Строителният министър съобщи още, че през февруари и март ще има нови проверки за незаконно строителство край язовирите. По думите на Плевнелиев в момента се обобщават данните в междинни доклади от проверките за незаконно строителство край язовирите. 14 работни групи обобщавали данните от проверките на над 50 язо-

вира. Предварителните данни ще да бъдат съобщени в края на месеца. Резултатите от повторните проверки, които предстоят, ще бъдат съобщени през април.

„Идеята на тези проверки е да се констатира не само дали са законни сградите, но и къде се отчитат отпадните води и т.н. До края на януари ще бъдат дадени препоръки към всички обекти и ще се поставят срокове да се направят малки пречиствателни инсталации или водите да се заустват“, каза Плевнелиев.

Красимира Янева

Поскъпването на водата в София и Пловдив ще е с повече от първоначално предвиденото

► „Софийска вода“ е успяла да намали загубите през 2010 г. само с 2%

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

С 2-3% по-високи може да са вече предложените цени от енергийния регулатор

Най-малко с 6.25% ще поскъпне водата в София от следващия месец. Така за кубик от течността столицани ще плащат 1.63 лв. За жителите на Пловдив повишението ще е поне с 3.39%, или 1.46 лв. за кубичен метър. Това са предложенията на работна група в Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) за новите цени на питейната вода от 1 февруари. В момента столицани плащат 1.54 лв., а пловдивчани - 1.41 лв. за куб. м.

Може и още

Възможно е така предложенията за увеличения да скочат с още 2-3%, коментира вчера председателят на енергийния регулатор Ангел Семерджиев. По време на редовното заседание на комисията вчера представителите на компаниите концесионери на комплексната услуга (доставяне, отвеждане и пречистване на водата) в София и Пловдив оспориха предложенията на работната група.

Протести

От „Софийска вода“ коментираха, че в цената не са предвидени средствата, похарчени за пречиствателната станция „Кубратово“. От пловдивското ВиК дружество пък заявиха, че не са пресметнати разходите

за извозването на утайките. Така Семерджиев обеща, че ще преразгледа доводите на компаниите и ще види дали повишението може да е по-високо от вече обявеното.

Застрашени инвеститори

Представители на „Софийска вода“ алармираха, че по-ниската цена ще попречи за изпълнението на инвестиционния им план за 2011 г. В края на миналата година концесионерът на услугата в София заяви, че планира да инвестира през тази година около 50 млн. лв. Пак в края на 2010 г. от „Софийска вода“ заявиха, че се надяват енергийният регулатор да одобри поисканото увеличение на цената с 25%. Причината беше заради по-високите

разходи за отвеждане и пречистване на отпадните води, които са съществени елемент във формирането на цената на водата. Според шефа на ДКЕВР целта на по-високите цени е да се повишат приходите на двете компании, а оттам и инвестициите за подобряване качеството на услугите. „В дългосрочен план трябва да се повиши стабилността на дружествата“, коментира Семерджиев. По думите му инвестиционният план на „Софийска вода“ за 2010 г. е почти изпълнен. Въпреки това индикации за трайно намаляване на загубите по мрежата няма. В края на миналата година от софийското дружество обявиха, че загубите са били намалени с 2% до 56%.

Елина Пулчева

Здравното министерство предлага частните здравни фондове да се превърнат в застрахователни

Ако предложението се осъществи, това би довело до закриване на фондове

Темата за преобразуването на частните здравни фондове в застрахователни дружества отново е на дневен ред. И сегашното правителство, както и предишното, се опитва да прокара тази идея, този път по претекст, че промяната се налага заради синхронизиране на законодателството ни с това на Европейския съюз.

Дилемата осигуровка или застраховка

Министерството на здравеопазването обяви вчера, че заедно с Министерството на финансите е изготвило проект за изменение на Закона за здравното осигуряване, според който в едногодишен срок всички частни здравни фондове трябва да се пререгистрират по Кодекса за застраховането, тоест да се превърнат в застрахователни дружества, ако искат да продължават дейността си. Това обаче означава, че занапред минималният им капитал ще трябва да се увеличи от 2 млн. на 4.6 млн. лв.

Ответен удар

“В момента има застрахователни дружества, които разполагат с капитал от 500 хил. лв. и ще им е

много трудно да го повишат”, каза пред в. “Пари” председателят на Асоциацията на дружествата за допълнително здравно осигуряване д-р Мими Виткова. Според нея много от частните фондове ще се откажат да изпълняват дейността си, защото няма да може да отговорят на изискванията. “Това няма да доведе до нищо добро за обществото”, коментира още тя. Д-р Виткова обясни, че в момента здравноосигурителните дружества правят оборот от 30 млн. лв., докато застрахователните компании, които имат лиценз за здравни застраховки, само 30 хил. лв. “Това е показателно на кого се доверява клиентът”, допълни тя. Според нея застрахователните дружества няма да упражняват контрол върху всеки отделен пациент, върху изразходваните консумативи, техните цени и прочие, те просто ще раздават обезщетения. “Всичко това ще влоши услугата”, казва д-р Виткова.

От гругата страна

“Промените имат за цел да премахнат неясната разлика между здравна застраховка и здравна осигуровка, която у нас съществува нормативно, но не и фактически”, аргументират се от здравното министерство. Също така нашата страна трябвало в най-скоро време да синхронизира зако-

нодателството си с това на Европейския съюз в тази сфера. Когато промените станат факт, доброволното здравно осигуряване ще се извършва въз основа на договор за медицинска застраховка.

Според министерството това е изключително положителна промяна, защото след изпълнението на новите разпоредби ще се повиши финансовата стабилност на здравноосигурителните дружества и ще се увеличат сигурността и възможностите на избор за пациентите. Здравното ведомство подчертава още, че промяната ще изведе нашите частни фондове на европейския пазар в бъдеще. Според разпоредбите всички здравноосигурителни дружества, които се прелицензират, ще получат правото да разширят дейността си и да предлагат и други видове застраховки. Тези, които желаят да запазят дейността си обаче, ще продължат да се наричат “здравноосигурителни дружества”.

Историята на една стара идея

Първи депутатите Антония Първанова и Йордан Цонев предложиха здравноосигурителните дружества да се преобразуват в застрахователни. От БСП обаче се противопоставиха на идеята.

През януари 2009 г. Комисията за финансов надзор също предложи подоб-

► Здравното министерство на г-р Стефан Константинов предложи на общественото обсъждане идеята частните здравни фондове да се преобразуват в застрахователни дружества

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

ни промени, но в Кодекса за застраховането. И тази идея срещна сериозен обществен отпор. У управляващите тогава също имаше

разногласия по предложението. Затова нищо не се случи досега. Предстои проектът за изменение на Закона за здравното осигу-

ряване да бъде пуснат на обществено съгласуване и след това приет от Министерския съвет.

Елена Петкова

Традиции

► За поредна година лидерът на БСП и бивш премиер Сергей Станишев покани журналисти и съпартийци на новогодишна баница в централата на партията. Той обяви, че още в началото на годината възнамерява да внесе втори вот на недоверие към правителството на ГЕРБ

Стефан Константинов слива структури, за да пести пари

Те в най-добрия случай ще възлизат на около 480 хил. лв., но е знак за добра воля

Регионалните центрове по здравеопазване (РЦЗ) и инспекциите по опазване и контрол на общественото здраве в областите (РИОКОЗ) ще се слоят в една структура, която ще се нарича Регионална здравна инспекция. Това реши вчера Министерският съвет. Промяната е свързана с изменения в Закона за здравето, по който всъщност са създадени и двете досега съществуващи организации.

Плюсове и минуси

Мярката на пръв поглед изглежда добра, тъй като ще спести известни административни разходи на Министерството на здравеопазването. Предвижда се новата структура да разполага с 3459 щатни

служители. Това обаче означава, че 440 души, които сега работят в РЦЗ и РИОКОЗ, ще бъдат съкратени. Директорът на РИОКОЗ в София д-р Галин Каменов отказа да коментира дали сливането на двете структури ще доведе до някакви негативни последици и какво ще се случи с хората, които ще бъдат съкратени.

Аргументите на Министерския съвет за обединяване на двете институции са, от една страна, че дейностите им в известна степен се припокриват, а от друга - спестяване на административни разходи. Средната работна заплата на служител от РИОКОЗ е 519 лв., а на работещ в РЦЗ е 580 лв., казаха от здравното министерство. Въпреки че все още не е ясно колко души от всяка организация ще останат без работа, институцията ще успее да спести от сливането средно

около 480 хил. лв.

Поделения на новата структура ще има във всички 28 области на страната, каквито съществуваха и досега на двете организации.

С какво се занимават РИОКОЗ и РЦЗ

Регионалните инспекции по опазване на общественото здраве се занимаваха основно с контрол на епидемиите и заразните болести като грип, морбили и др. В задълженията им влизаше и промоциране на профилактиката, на ваксинацията и пр. Основните правомощия на регионалните здравни инспекции пък се състояха основно в регистрация на лечебни заведения за извънболничната помощ. От тази година функциите им ще бъдат обединени в една структура като подразделения. Така управляващите се надяват да оптимизират работата на служителите. ■

Китай даде рамо на Испания със споразумения за 7.3 млрд. USD

Пекин се вижда като дългосрочен инвеститор в испански облигации и обеща още покупки

Китай даде стабилна подкрепа на Испания, като се ангажира да купи още държавни облигации и подписа повече от десет бизнес споразумения. Това стана ясно през първите два дни от европейската обиколка на вицепремиера Ли Къцян, която започна от Мадрид. Висшият държавник, който се сприяга за следващия министър-председател на втората икономическа сила в света, ще посети също Великобритания и Германия.

Сделки за милиарди

След срещата на Ли с испанския министър-председател Хосе Луис Родригес Сапатеро бяха подписани държавни и търговски споразумения общо в 16 сектора, сред които банкиране, енергетика, транспорт, телекомуникации и селско стопанство. Общият размер на договорите е около 7.3 млрд. USD. Най-голямата сделка обаче е подписването на обявената по-рано продажба на някои бразилски активи на испанската петролна компания Repsol на китайската China Petroleum & Chemical Corp. (Sinopec) за сумата от 7.1 млрд. USD. Втората по големина испанска банка Banco Bilbao Vizcaya Argentaria пък сключи споразумение за сътрудничество в Латинска Америка с China Development Bank. Това

► Споразумения в общо 16 сектора бяха подписани след срещата на китайския вицепремиер Ли Къцян с испанския министър-председател Хосе Луис Родригес Сапатеро. Договорите са в сферата на банкирането, енергетиката, транспорта, телекомуникациите и селското стопанство

СНИМКИ REUTERS

включва проектно финансиране, търговски услуги, деривати и корпоративно банкиране, съобщиха от испанската банка. Сред другите споразумения са договори за доставка в Китай на месни продукти за 13.5 млн. USD, зехтин за 9 млн. USD, вино за 6 млн. USD и шунка за 260 хил. USD от Испания, събщи телеграфната агенция Xinhua.

Ли изрази увереност, че испанската икономика ще излезе от кризата и призова китайските бизнесмени да инвестират в страната.

Още облигации

Тридневното посещение на Ли в Испания започна във вторник със среща с финансовия министър Елена Салгадо, където китайският вицепремиер се

ангажира, че Пекин ще продължи да купува испански облигации. Това може да се окаже решаващо за закъсалата европейска държава, като се има предвид, че източноазиатската страна има най-големия валутен резерв в света (2.6 трлн. USD). По думите на Ли Пекин е дългосрочен и отговорен играч на пазара на испански държавни

облигации и не е оттеглял инвестициите си. Нещо повече, страната е увеличила покупката на дългови книжа през последните месеци и ще продължи да инвестира в облигации в зависимост от пазарните условия, каза Ли.

През 2011 г. испанското правителство и банките в страната ще трябва да си осигурят от пазара общо 290

7.1

► млрд. USD е стойността на сделката за продажба на някои бразилски активи на испанската петролна компания Repsol на китайската Sinopec

28.7

► млн. USD е общият размер на споразуменията за износ на испански месни продукти, зехтин, вино и шунка за далечноизточната страна

290

► млрд. EUR ще трябва да си осигурят испанското правителство и банките в страната през 2011 г. за финансиране на дефицити

млрд. EUR за финансиране на дефицити и плащания по изтичащи облигации. В същото време ако страната не успее да се справи с кризата, последниците ще бъдат много по-сериозни от тези в Гърция и Ирландия заради размера ѝ. Икономиката на Испания е два пъти по-голяма от тази на Гърция, Ирландия и Португалия, взети заедно. **П**

Заразеният фураж в Германия се оказа много повече

► Количеството на диоксина, който беше открит в яйца и птиче месо миналата седмица, е малко и не представлява риск за здравето на хората, казаха германските власти

Канцерогенното вещество диоксин е било открито в 3000 тона хранителни добавки за животни в страната

Количеството на заразения с диоксин добавка, която беше открита във фуража на редица птицеферми в Германия, се оказа много по-голямо от предварителните очаквания. Властите в страната са установили, че близо 3000 тона добавка за фураж са заразени. Първоначално беше обявено, че отровната храна е 527 тона.

Следи от канцерогенното

136

► хил. броя заразени с диоксин яйца са били изнесени от Германия за Холандия

вещество диоксин бяха открити в яйца и птиче месо в Германия миналата седмица. В резултат на повече от 1000 ферми беше забранено да продават продукцията си. Според властите обаче количеството на отровата е малко и не представлява риск за здравето на хората.

Извън страната

Междувременно стана ясно и че около 136 хил. яйца, които може да са заразени с диоксин, са били изнесени за Холандия. От германското министерство на земеделието съобщиха, че Европейската комисия е била информирана и че няма данни продуктите да са изнасяни към други страни в ЕС. От министерството казаха още, че няма индикации веществото или заразен с него фураж да е бил изнасян.

Проверка

Вчера полицията прове-

ри фабриката Harles and Jentzsch, където е произведена добавката. Тя е била продадена общо на 25 германски производителя на фураж. Предполага се, че диоксинът е дошъл с продукти от Холандия. Все още се проучва в кои провинции на пазара са излезли заразени яйца, като засега това е потвърдено само за Северен Рейн - Вестфалия. Повечето от засегнатите ферми обаче се намират в Долна Саксония. Германските власти предупредиха потребителите да внимават с яйца, купени преди 23 декември.

Съгласно законите в страната виновните за използване на опасни или забранени вещества в храна и фуражи може да бъдат глобени или осъдени на до 3 години затвор. Земеделските власти обаче настояват наказанията да станат по-строги. **П**

Оценка

11.162

► млрд. лв. е общата пазарна капитализация на Българската фондова борса след края на търговията вчера. Оборътът на капиталовия ни пазар достигна 9.7 млн. лв., като 9.1 млн. лв. от него бяха за сделки на извънрегулация пазар

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Инвеститори прогнозируют слаб интерес към акциите на борсата

От днес книгата на акционерното дружество Българска фондова борса ще се търгуват на капиталовия пазар

В унисон с вялата търговия на капиталовия пазар у нас интересът и към акциите на Българска фондова борса АД (БФБ) няма да бъде голям. Това е мнението на участниците на капиталовия пазар, които в „Пари“ потърси за прогноза за започващата днес търговия с акциите на БФБ. Книжката на дружеството се качват на борсата с вторично публично предлагане, като ще бъде предложен целият капитал. БФБ има издадени 6 5825 860 акции с номинал 1 лв., при каквато цена ще започне и търговията с книгата на акционерното дружество.

Плахо начало

„Предполагам, че търговията по позицията на БФБ ще е в същата тоналност, каквато в момента се вижда на пазара“, каза Атанас Бойчев, изпълнителен директор на „Бета Корп“ АД. По думите му интересът може да се повиши, ако има рязко подобрене на финансовите резултати на БФБ, но вероятно и през тази година борсата ще е на загуба. „Позицията със сигурност ще се следи с интерес, но дали ще има големи сделки, не мога да гадая. Ако някой реши да купува, вероятно ще е с дългосрочна цел“, е мнението на Николай Ялъмов, председател на борда на директорите на „Финансова група Капман“. Според него, ако се погледнат подробно резултатите на БФБ, цената вероятно ще се понижи. „За съжаление не съм оптимист за търговията с акциите на БФБ и вероятно книгата ще стартира плахо“, добави Божидар Данев, председател на Българската стопанска камара. Представителите на

инвестиционните посредници, които досега бяха задължени да притежават акции от капитала на борсата, едва ли ще бързат да продават, твърдят мениджъри на дружества в сегмента. „Едва ли някой посредник ще се втурне да продава, освен ако няма нужда от кеш“, коментира Атанас Бойчев. Николай Ялъмов от своя страна заяви, че засега нямат планове за акциите, които притежава посредникът „Капман“. „Планът ни е да видим как ще се развият нещата около търговията по позицията и тогава да решим какво да правим, тъй като ние сме свързани и емоционално с борсата“, добави Ялъмов.

Раздвижване

Участниците на капиталовия пазар прогнозираха, че раздвижване по позицията на БФБ ще има, когато напреднат преговорите за продажбата на мажоритарния пакет акции, които в момента са собственост на Министерството на финансите (МФ). „МФ обяви, че след регистрацията на акциите на акционерното дружество БФБ ще започне да търси инвеститори, така че скоро може да има новини в тази насока. Новините от своя страна генерират очаквания и водят до повече сделки“, смята Николай Ялъмов. По думите на Атанас Бойчев борсата се движи от два фактора. „Единият са институционалните инвеститори, които обаче не влагат пари, защото държавата емитира държавни ценни книжа и ресурсът се пренасочва към тях. Другият фактор са чужденците, които все още имат позиции у нас, но опитват да продават“, твърди Бойчев. Според него, докато чуж-

► С листването си на БФБ компанията Българска фондова борса АД стана първото дружество с мажоритарно държавно участие, което се превръща в публично

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

дите инвеститори не спрат с опитите да продават, ситуацията няма да се промени и моментните нива на търговия ще се запазят още няколко месеца. „Много предприятия на борсата имат потенциал, много са подценените позиции, но промяна на тази тенденция няма да има преди септември“, добави Божидар Данев.

Реализация на плановете

Плановите на избраното през януари 2010 г. ръководство на БФБ да качи за търговия акциите на борсата бяха обявени в средата на миналата година. За целта беше свикано извънредно общо събрание на акционерите, на което беше гласувано увеличение на капитала, но единствено Министерството на финансите можеше да записва нови акции. Така държавата стана мажоритарен собственик, а обявената цел беше да не се допусне изкупуване на борсата от нестратегически инвеститор. Част от

акционерите се противопоставиха и нарекоха този ход национализация. „Увеличението на капитала под условие си беше скрита национализация, а подобни действия плашат чуждите инвеститори“, обясни Божидар Данев. По думите му преди този ход е имало три борси, които са искали да купят БФБ, а вече няма нито един кандидат-купувач, като направи уточнението, че финансовата криза също е спряла кандидатите за БФБ.

Сега пазарът ще определи колко струва акционерното дружество Българска фондова борса. Липсата на оптимистични очаквания на участниците на пазара засега не дава повод за отваряне на шампанското. Не се вижда и така чаканият катализатор, който да възроди фондовата ни борса и въпреки подкрепата за листване на акциите на БФБ това засега се оказва недостатъчно за привличане на сериозен инвеститорски интерес.

Атанас Христов

Абонатите на COBOS намаляха с близо 1000 през 2010 г.

Абонатите на системата за търговия COBOS са намалели с 965 през 2010 г., показва статистиката на Българската фондова борса за четвъртото тримесечие на миналата година. В края на 2010 г. търговската платформа на БФБ се ползва от 1925 трейдъри, а в края на 2009 г. 2890 играчи се бяха доверили на COBOS.

„Елана Трейдинг“, „Бенч-Марк Финанс“ и „Юг Маркет“ АД са посредниците с най-много COBOS абонати в края на 2010 г. Причината за отлива на клиенти от системата за търговия на БФБ е фактът, че посредниците масово предлагат собствени платформи, които са далеч по-функционални от COBOS.

През четвъртото тримесечие на 2010 г. най-много сделки са сключени от кли-

ентите на посредника „Карол“ - 13 381 сделки. Най-висок оборот е реализиран от „Кей Би Си Секюритис“ - 283.7 млн. лв. В периода октомври - декември 2009 г. отново „Карол“ беше с най-много сделки, но с най-висок оборот се отчете Централна кооперативна банка.

През последното тримесечие на миналата година оборътът на БФБ се е повишил с 85.8% на годишна база до 701.9 млн. лв. Сключените сделки в периода октомври - декември 2010 г. са 65.7 хил., което е с 23.8% по-малко спрямо съпоставимия период на 2009 г. През четвъртото тримесечие на 2010 г. през борсата са изтъргувани 221.1 млн. лота, което е 82% повишение спрямо година по-рано.

П

Застой в растежа на кулите към небето

Плановете за небостъргачи остават замразени, а един от очакваните проекти вече официално изчезна от картата

Много облачно и никаква видимост. Такава продължава да е гледката от големите панорамни прозорци на "виртуалните" небостъргачи у нас, които стоят само на проектен етап. Повече от 3-4 години, откакто бяха обявени грандиозните планове за покоряване на небесата, проектите си остават хубави макети в очите на архитектите. Освен чисто имиджови устремения към небето кули винаги са били символ на икономически успех. Главно заради това замразяването им в годините на криза не трябваше да е изненада. Факт е обаче, че на доста места в света, а и в Европа, включително в източната ѝ част, вече има примери на "размразяване".

Тенденция към нищото

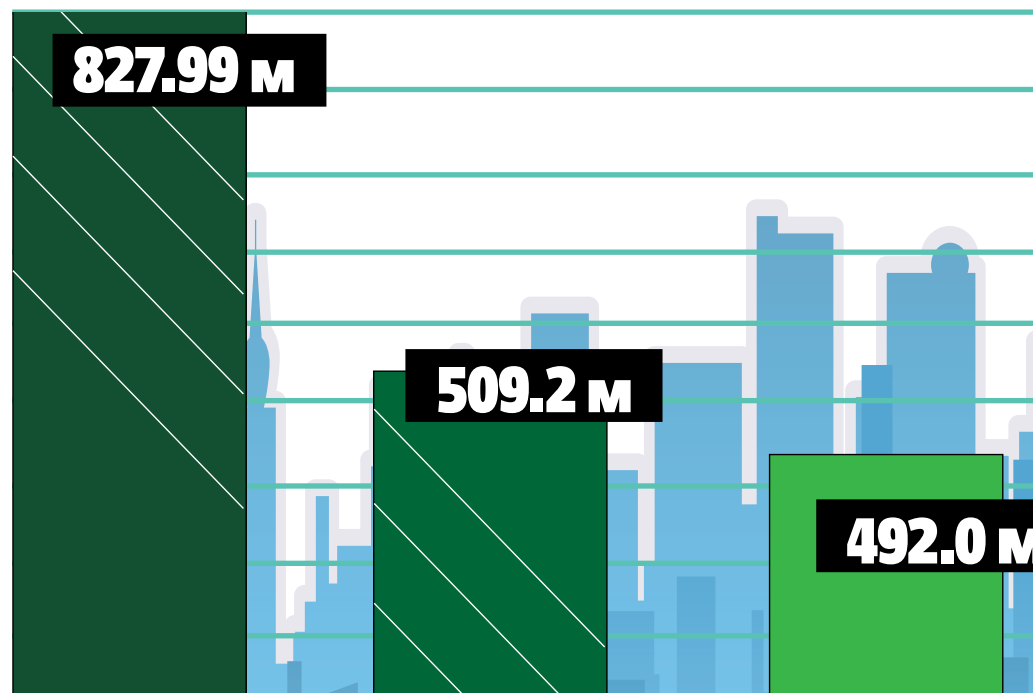
Нищо подобно няма обаче в България, а и едва ли скоро

ще има. Нещо повече. Вече има първи официален отказ от строителството на вече планиран грандиозен проект за небостъргач. "Ропотамо плаза" няма да има. Първите планове предвиждаха на мястото да бъде построена 103-метрова сграда. За нея беше предвидена инвестиция от 25-30 млн. EUR. Небостъргачът трябваше да бъде 5-звезден хотел с апартаменти над него. След промените в Общия устройствен план на София на мястото не се допуска строителство на небостъргач и съответно не е издадено разрешение за строеж от общината. "До 1 година ще направим препроектиране и ще имаме хотел с апартаменти над него. Ще построим само 12 етаж", каза за в. "Пари" инвеститорът Веселин Данев. Той допълни, че управляваната от него "Сигма кепитъл мениджмънт" в края на мина

лата година е изкупила предишната компания инвеститор "Интернешънъл кепитъл груп" ООД, защото е била нейният най-голям кредитор.

Финансирането изостава

Случката с "Ропотамо плаза" може и да не се окаже изолиран случай. Проблемите на проектите за кули обаче са предимно с финансирането. Отдръпването на банките от бизнеса с недвижими имоти изправи инвеститорите пред сериозния проблем да намерят средства. Няма обаче никакви индикации за промяна на статуквото. "Все още не е дошъл моментът за финансиране на по-добри проекти, защото има много неясноти", коментира председателят на Асоциацията на банките в България и изпълнителен директор на Банка ДСК Виолина Ма-

►Burj Khalifa, Дубай

►Taipei 101, Тайван, Kumaū

►Shanghai World Financial Center, Шанхай, Kumaū

ринова.

Във фризера се намира и кандидатът за най-висока сграда "Европа тауър". Проектът предвижда високоетажна сграда с офиси и апартаментен хотел, панорамен бар, панорамен салон, подземни гаражи и трафопост. Сградата има 40 надземни етажа, както и 3 подземни. Инвеститори в проекта са германската компания "ЕЦЕ проектмъниджмънт" и българските "Аванс Пропъртис" на братята Георги и Кирил Домус-

чиеви, "Балканкар-Средец" АД и "ГТМ Ангел Балеvски" на Красимир Дачев.

"Към момента проектът е замразен заради ситуацията на пазара на недвижими имоти", коментира Георги Домусчиев. Той обаче изрази надежда, че кулата "Европа тауър" ще се раздвижи през тази година. Проблемите с финансирането накара друг от инвеститорите, Красимир Дачев, да излезе от този проект. "Аз напуснах проекта, защото имах финансови проблеми

и трябваше да намеря оборотни средства. Той обаче не е спиран, останалите партньори продължават работата и търсят финансиране", каза Красимир Дачев.

Къде му е угеята

На етап издирва се бизнес модел продължават да бъдат и останалите популярни проекти за сгради великани. "СИВИС център", който се намира зад Централна гара, смени няколко собственика, но така и не намери реализация. В застой е проек-

"Европа тауър София"

Проект: 2007 г.
Инвеститор: "ЕЦЕ проектмъниджмънт", "Аванс Пропъртис", "ГТМ Ангел Балеvски"
Височина: 185 м
Разгънатата площ: 244 000 кв. м

Високоетажна сграда с офиси и апартаментен хотел, панорамен бар, панорамен салон, подземни гаражи и трафопост. Размерите на надземната част са приблизително 53 м x 28 м. В нея ще бъдат разположени офис площи на първите 30 етажа. Сградата има 40 надземни етажа, както и 3 подземни. Над офис етажите се планира допълнителен панорамен салон. Кулата беше акцент в мегакомплекса "Евро парк София".

Инвеститори в проекта са германската компания "ЕЦЕ проектмъниджмънт" и българските "Аванс Пропъртис" на братята Георги и Кирил Домусчиеви, "Балканкар-Средец" АД и "ГТМ Ангел Балеvски" на Красимир Дачев. Той обаче вече е излязъл от проекта.

"Арко тауърс"

Проект: 2007 г., инвеститор: "Арко тауърс" АДСИЦ, височина: 124 м

Разрешение за строеж има и "Арко тауърс" АДСИЦ. Проектът на инвеститора е за две кули по 124 м в района на "Банишора" на ул. "Скопие". "Арко тауърс" планира да направи комплекс с жилища, търговска и развлекателна част, хотел.

От компанията не са си дали срок за началото на строителните работи.

Компанията плати рекордната до момента строителна такса от 3.514 млн. лв., за да получат разрешително за изграждането на комплекса, върху терен от 48 дка.

"Ропотамо плаза"

Проект: 2007 г.
Височина: 103 м
Инвеститор: "Интернешънъл кепитъл груп"
РЗП: 31 000 кв. м

Сградата "Ропотамо плаза" трябва се издигне на мястото на популярния в миналото ресторант "Ропотамо" - на кръстовището на булевардите "Цариградско шосе" и "Михай Еминеску" в София, който вече беше разрушен. Инвеститор е собственикът на ресторанта и на терена на новообразувания имот около него "Интернешънъл кепитъл груп". Плановете са сградата да бъде с 30 етажа.

Мнения**Проектът за небостъргач отпада окончателно**

„Ропотамо плаза“ няма да има. След промените в Общия устройствен план на София на мястото не се допуска строителство на небостъргач и съответно не е издадено разрешение за строеж от общината. До една година ще направим препроектиране и ще имаме хотел с апартаменти над него. Ще построим само 12 етажа.

Веселин Данев,
управител на компанията инвеститор „Сигма капитал мениджмънт“

„До една година ще направим препроектиране и ще имаме хотел с апартаменти над него, но само на 12 етажа

Ситуацията налага „Европа тауър“ да е замразен

Проектът ни е замразен заради ситуацията на пазара на недвижими имоти. В последните месеци се наблюдава раздвижване на този пазар и вероятно и проектът за кулата „Европа тауър“ ще се размрази през тази година. Финансирането и преговорите с банките се водят от партньора „ЕЦЕ проектмениджмънт“ и аз нямам право да давам мнение по този въпрос.

Георги Домусчиев,
съсобственик в „Европа тауър София“

„Вероятно и проектът за кулата „Европа тауър“ ще се раздвижи през тази година

484.0 м

► **International Commerce Centre,** Хонконг, Китай

451.90 м

► **Petronas Towers 1&2,** Куала Лумпур, Малайзия

185 м

► **„Европа тауър София“**

тът за 124-метрови кули на „Арко Тауърс“. Компанията с една от най-скъпите акции на борсата е собственик на най-скъпото разрешително за строеж. Срещу 3.5 млн. лв. дружеството получи правото да вдига кули в кв. „Банишора“.

Литовската компания VP Group обяви през 2006 г. плановете си да строи на терена на бившия завод „Балканкар-Шести септември“ в „Красна поляна“ комплекс с поне една висока сграда в него. И там

обаче все още не се строи. В същото положение са и трите проекта за небостъргачи на гръцката „Аркон“. По план тя трябваше да развие бизнес сградите на бул. „Тодор Александров“, като едната дори се спрягаше като бъдеща централа на една от големите банки. Това обаче не се случва и няма и изгледи да се случи.

Кангуагатице лунсват

Липсата на финансиране спря и вълната от желаещи

да строят в небето. „Няма мераклии за разрешения за строеж на небостъргачи“, каза главният архитект на София Петър Диков. По думите му няма икономически условия за появата на небостъргач. „Това е скъпа сграда и като изпълнение, и като експлоатация“, каза Диков.

Че не е сега моментът за покоряване на небесата, твърдят и брокерите на имоти. На пазара преобладава предлагането, а това няма как да не се отрази в плановете на инвеститорите. И за

разлика от Варшава или Киев, които са определяни като бъдещите точки, на които ще се развива войната във височинното строителство, София ще разчита на хотел „Родина“, който от 1981 г. държи първото място със своите 106 м. Другият вариант очевидно е да се построи нов комин на ТЕЦ, защото най-високата сграда у нас е със звучното име „Комин № 2 на ТЕЦ Марица-изток 2“ и се извисява на 325 м.

Мирослав Иванов
Красимира Янева

Трудно ще се намерят наематели

Доста е трудно да се предвиди дали има смисъл от изграждане на небостъргачи в София. Предлагането на офиси в момента е доста по-високо от търсенето на площи. За това е логично да се изчака първо да се поизчерпат вече съществуващите обекти и тогава да се развият нови.

Михаела Лашова,
„Фортън интернешънъл“

„Логично е да се изчака първо да се поизчерпат вече съществуващите обекти

„СИВИС център“

Проект: 2006 г.
Височина: 100 м
Инвеститор:
„Риофиса“

Небостъргач трябваше да се извисява и зад Централна гара. Инвеститор в проекта трябваше да е испанската фирма „Риофиса“. Испанците купиха части от бившия железопътен завод в София, но кризата зарази и българските им проекти. Проектът беше продаден на друга испанска компания „Урбас“. Новите собственици попромениха вида и името на проекта, който сега се казва „Файв тауърс ъф София“ и предвижда 4000 апартамента, 120 000 кв. м офиси и 40 000 кв. м търговски площи на терен от 150 дка. Той обаче също не се развива.

„Форт Капитал“

Височина: 126 м, проект: 2007 г., инвеститор: „Форт Нокс“, РЗП: 80 000 кв. м

По план комплексът ще се състои от две офис сгради, финансов център, конферентни зали, банкови офиси, заведения за хранене със зимна градина, детски кът, подземни паркинги със

750 места. Намира се на бул. „Цариградско шосе“. За сградата е купен парцел до хипермаркет „Метро“, като първата копка бе направена в началото на миналата година.

„Софийски Акрополис“

Проект: 2006 г., инвеститор: VP Group

Литовската компания VP Group обяви през 2006 г. плановете си да строи на терена на бившия завод „Балканкар-Шести септември“ в „Красна поляна“ комплекс с поне една висока сграда в него. И там все още не се строи. На площ от 200 дка компанията планираше мол, 104 000 кв. м офиси и 273 000 кв. м жилища. В мегапроекта, оценяван на 500

млн. евро, по предварителен план бяха залегнали 2-3 небостъргача. Първата фаза на проекта трябваше да се реализира между до 2009 г., а целият комплекс трябва да бъде завършен през 2012 г.

„Аркон“

Проект: 2007 г.
Инвеститор: „Аркон Констракшън“

Гръцката компания „Аркон“ планираше да построи 3 кули на „Тодор Александров“.

След поредица от сделки „Аркон“ придобие цяло каре между ул. „Средна гора“ и „Странджа“. Окръпненият парцел достигна площ от 2 дка и на него се планира да бъде изграден небостъргач.

Същата компания планираше високоетажно тяло от другата страна на булеварда - на ъгъла с ул. „Опълченска“. Теренът с площ от 1 декар вече е купен. Третият небостъргач на гръците се проектира до „Макдоналдс“, точно срещу централата на „Лукойл“.

“Енемона” ще рефинансира кредити с нов заем за 9.5 млн. EUR

Публичната компания купува земеделски имоти и офиси от дъщерното си “Агро Инвест Инженеринг” АД

Инженеринговата компания “Енемона” АД ще изтегли 9.5 млн. EUR кредит от Банка ДСК ЕАД, за да рефинансира текущи краткосрочни заеми. За да може да вземе новия кредит, компанията ще заложити 5.807 млн. обикновени акции, показват материалите за общо събрание на акционерите, което ще се проведе на 10 януари 2011 г. Ценните книжа са собственост на председателя на съвета на директорите и главен изпълнителен директор на “Енемона” Дичко Прокопиев. Заемът ще е със срок до 120 месеца. Покритието на кредита ще е 200%, като банката е приела цена от 6.40 лв. за акция на “Енемона”. Последната стойност на БФБ е 7.06 лв. за обикновена акция на “Енемона”. Цената от 6.40 лв. е най-ниската за последните шест месеца, уточняват от компанията. Така целият пакет, който ще бъде заложен за заема, възлиза на 37.16 млн. лв.

Цел

Средствата ще се използват за реструктуриране и оптимизиране на дълга на компанията, за финансиране на текущи проекти и за разширяване на пазарните позиции на дружеството в България и чужбина, се казва в мотивите на “Енемона”.

“Основната цел на кредита е от краткосрочно финансиране да се премине към дългосрочно” каза за в. “Пари” Прокопи Прокопиев, директор “Корпоративна политика” в “Енемона”. По думите му част от средствата ще са за текущи проекти на дружеството в България и чужбина. Той отказа да спомене кои са тези проекти. “След като през декември имаше падеж по емисия облигации на компанията, скоро няма да има плащания по дългови книжа”, добави Прокопи Прокопиев.

Мажоритарният акционер в “Енемона” Дичко Прокопиев има пряко 7 176 153 обикновени акции, а чрез “Глобъл Кепитъл” ООД държи още 1 938 982 книжа. Това е 69.92% от целия капитал на “Енемона” и 76.38% от обикновените акции.

Други сделки

Освен одобрението на кредита акционерите ще гласуват и за покупка на 10 земеделски имота с обща площ 1037 декара и 108 кв. м офис в Лом. Продавач на двата имота е “Агро Инвест Инженеринг” АД, в което “Енемона” има 99.98% от капитала. Цената на земеделските имоти е 240 хил. лв., а на офиса - 23.3 хил. EUR. Сделките трябва да

► Никакви средства от кредита от Банка ДСК няма да се използват за проекта “Ломски лигнити”, каза Прокопи Прокопиев

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

се извършат заради напредналия етап в преговорите за продажба на “Агро Инвест Инженеринг”, твърдят от “Енемона”. От компанията добавят, че офис сградата трябва да се купи, тъй като това е информационният център по проекта “Лом-

ски лигнити”. Центърът ще се използва за оценка на въздействието на околната среда. Прокопи Прокопиев беше категоричен, че никакви средства от кредита от Банка ДСК няма да се използват за “Ломски лигнити”.

Търговия

Вчера обикновените книжа на “Енемона” се понижиха с 0.54% до 7.06 лв. за акция, като 331 лота смениха собственика си. Последната сделка с привилегированите акции на дружеството е от 3 януари 2011 г., кога-

то бяха прехвърлени 350 книжа на цена 9.001 лв. за акция. Сделка с книгата на компанията имаше и на извънрегулаторния пазар на БФБ, където 500 хил. лота бяха прехвърлени на цена 2 лв. за акция.

Атанас Христов

КЗК разреши на “Софарма” да купи “Унифарм” през борсата

Продавач на книгата е Огнян Донов

Комисията за защита на конкуренцията разреши на “Софарма” АД да придобие акции от “Унифарм” АД чрез Българската фондова борса, показва съобщение на “Софарма” до инвестиционната общност. Според последния отчет на “Софарма” компанията е собственик на над 49% от капитала на “Унифарм”.

Приходи

Продавач на книгата ще е Огнян Донов, който е изпълнителен директор и основен акционер в “Софарма” и акционер в “Унифарм”. Решението за изкупуването беше взето на проведено на 23 юни общо събрание на акционерите на синия чип. За деветмесечието на

► Огнян Донов

2010 г. “Софарма” отчете 154 млн. лв. приходи от продажби и нетна печалба 36 млн. лв. За януари - септември миналата година “Унифарм” има продажби за малко над 14 млн. лв. нетен положителен финансов резултат от 1.8 млн. лв.

В отделно съобщение “Софарма” обяви, че през

декември 2010 г. дружеството отчете 4% спад на годишна база на продажбите. През последния месец на миналата година приходите на компанията от износ са се увеличили с 1%, докато продажбите на вътрешния пазар са намалели с 6%.

Изминалата 2010 г. до-

несе 13% ръст на общите продажби на фармацевтичния холдинг. Повишението на експорта е 20%, а на българския пазар има минимален спад от 1% на продажбите спрямо 2009 г. “През първите месеца на 2011 г. има значително нарастване на поръчките за Русия”, каза Огнян Донов.

Търговия

Сесията вчера донесе минимален ръст 0.15% за пазарната капитализация на синия чип “Софарма”. По позицията на компанията бяха сключени 23 сделки, в които 12 644 лота смениха собственика си. Цената на затваряне достигна 3.991 лв. за акция. На другия полнос бяха книжата на “Унифарм”, след като залчиха 6.42% от стойността си. В 4 сделки бяха прехвърлени 800 дяла, а цената се сви до 5.1 лв. за акция. □

Статер Банка вече е част от ЦКБ Скопие

Централна кооперативна банка (ЦКБ) е преобразувала две от дъщерните си банки в Македония. Това стана ясно от съобщение на трезора пред Българската фондова борса. Извършеното преобразуване в дъщерните дружества на Македония представлява вливане на Статер Банка, Куманово, в ЦКБ АД, Скопие. След преобразуването ЦКБ притежава 87.35% от капитала на ЦКБ АД, Скопие.

ЦКБ придоби 93.72% от Статер Банка в края на април миналата година, след като отправи търгово предложение към останалите акционери. Основният собственик преди това беше исландската Milestone ЕНФ с дял от 91.71% от акциите. Цената на операцията по придобиването беше около 6 млн. EUR.

С покупката Статер Банка стана третата банка в портфейла на ЦКБ в Македония.

Българската банка притежава дялове в македонските Силекс банка, която малко след придобиването си през 2008 г. беше преименувана на ЦКБ АД, Скопие, и Пощенска банка. Активите и на двете македонски банки оказват незначително влияние в консолидирания отчет на българската банка.

Освен македонските си подразделения българската банка има клон и в Никозия в Кипър.

ЦКБ увеличи печалбата си за деветмесечието на 2010 г. със 17% на годишна база до 12.2 млн. лв.

Ръстът се дължи основно на увеличените приходи от лихви и леко понижение в разходите за дейността. Кредитният портфейл на банката се понижава от 1.15 на 1.12 млрд. лв. Балансовата стойност на активите на ЦКБ в края на септември миналата година е 2.06 млрд. лв. □

Продажбите на автомобили в САЩ скочиха с 11% през декември

Повечето големи производители отчетоха силна година и обявиха оптимистични прогнози за 2011 г.

отколкото преди година. Впечатляващ ръст отбеляза и Hyundai Motor - 33%, както и филиалът й Kia Motors със скок от цели 45%.

Силна година

Автомобилните продажби в САЩ през декември достигнаха 16-месечен връх, като нараснаха с цели 11%. С това се потвърди прогнозите, че през миналата година пазарът е започнал да се възстановява. Нещо повече, основните производители в сектора очакват ръстът да се засили през 2011 г. Продажбите на коли в САЩ се възприемат като сигнал за развитието на цялата икономика на страната.

Колеген погарък

Детройтската компания General Motors е пласирала 7.5% повече автомобили през декември спрямо същия месец на 2009 г., а продажбите на Ford са нараснали с 6.7%. Двудигрен ръст отчитат няколко компании. Chrysler е пласирала 16% повече автомобили през последния месец на годината. Японската Nissan пък отбеляза ръст от 28%. Заради проблемите с оттеглянето на някои модели обаче друга японска компания, Toyota, отчете спад от близо 6% за декември, а резултатите й за цялата година са почти без промяна спрямо кризисната 2009 г. Продажбите на Honda Motors са с 21% повече,

Повечето големи производители отчетоха и значително увеличение на пласираните автомобили за цялата 2010 г. Ford е продал 19% повече коли, а Chrysler и GM отбелязаха ръст от съответно 16 и 6%. Числата потвърждават положителната тенденция за детройтската тройка, въпреки че Chrysler и GM почти стигнаха до фалит през 2009 г. Въпреки сериозното увеличение в продажбите на Ford и Chrysler обаче GM запазва лидерската си позиция като най-продаваната марка в САЩ. През миналата година компанията е пласирала общо 2.2 млн. автомобила.

Очаквания за 2011 г.

Оптимистични са прогнозите на повечето автомобилни компании и за 2011 г. GM обяви, че очаква продажбите й на леки коли в САЩ да бъдат между 12.7 и 13.2 млн. броя тази година. Ford пък очаква да пласира между 12.2 и 13.2 млн. автомобила. Евантуален проблем за плановите на компаниите може да се окажат високите цени на петрола въпреки усилията на Ford, GM и Chrysler да диверсифицират продукцията си листа и да въведат по-икономични малки ко-

Детройтската компания General Motors запази лидерската си позиция като най-продаваната марка в САЩ през 2010 г. с общо 2.2 млн. пласирани автомобила

СНИМКА BLOOMBERG

6

▶ процента спад на пласираните автомобили отбеляза японската компания Toyota заради оттеглянето на модели от пазара

13

▶ млн. броя автомобили приблизително очакват да провагат през тази година детройтските компании GM и Ford

45

▶ процента ръст на продажбите в САЩ отчете филиалът на Hyundai Kia за последния месец на миналата година

ли. В същото време обаче Toyota с популярния си хибриден модел Prius би спечелила от по-високите цени, тъй като клиентите ще се преориентират към автомобили в по-евтина поддръжка. Поради това японската компания очаква двудигрен ръст на продажбите през 2011 г. ■

Слухове за кандидат-купувачи вдигнаха акциите на петролния гигант BP

▶ Пазарната капитализация на петролната компания BP скочи с близо 5 млрд. GBP заради слуховете, че Shell готви оферта за придобиване

СНИМКА BLOOMBERG

Разходите на британската компания за покриване на щетите от разлива може да се окажат двойно по-малки от очакваното

Акциите на британския петролен гигант BP скочиха с 6%, след като се появи информация, че конкурентът Royal Dutch Shell може да отпрати оферта за придобиване на компанията. Това увеличи пазарната капитализация на BP с близо 5 млрд. GBP до 93 млрд. GBP. Допълнителен стимул за поскъпването на акциите се оказаха и слуховете, че на BP може да не й се наложи да използва целия фонд от 20 млрд. USD, който беше заделен за компенсационна на щетите от петролния разлив в Мексиканския залив, съобщи BBC.

Размисли

Британският вестник Daily Mail във вторник съобщи, че Shell е смятала да предложи оферта за BP, когато акциите й поевтиняха след инцидент

та край бреговете на САЩ. Впоследствие обаче компанията е решила да не рискува заради притесненията си, че с покупката на BP може да й се наложи да поеме и щетите от разлива, които все още не се знае в какъв размер са. В крайна сметка мениджърите на Shell са се споразумели да наддават за британската компания, ако и някой друг голям петролен гигант, като американската Exxon Mobil например, реши да отпрати оферта за придобиване.

Неизвестни

Според анализатори при поевтиняване на акциите на дадена компания е нормално да се появяват кандидати за покупка, затова е доста вероятно и други фирми да са обмисляли такава възможност. Големите компании, които имат възможност да си позволят да купят BP обаче, обикновено са доста консервативни и не биха поели риска от неочаквани разходи за изплащане на компенсации, твърдят те. Не са за пренебрегване и не-

известните около това какво биха решили регулаторните власти за евентуална сделка. Макар че обединяването на Shell и BP със сигурност ще доведе до значителни икономии от мащаб при проучването и производството на нефт, дейността на двете компании в преработката на суровината и продажбата на горива до голяма степен се припокрива.

Наполовина

Според непотвърдена информация шефът на компенсационния фонд Кенет Фейнбърг е намекнал, че 10 млрд. USD може да се окажат достатъчни за покриване на щетите на засегнатите от разлива. Това може да накара инвеститорите да решат, че компанията ще започне да раздава дивиденди по-скоро, отколкото се очакваше, което ще се отрази доста добре на цената на акциите, коментират наблюдатели. Миналата година BP временно прекрати изплащането на дивиденди под натиск от американското правителство. ■

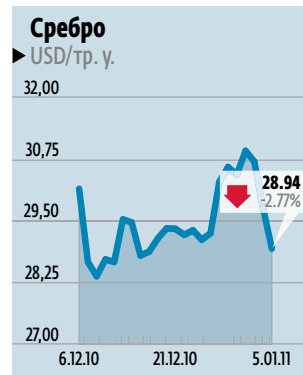

Индекс на деня

1.07

► процента се понижи
германският индекс DAX и
достигна 6900.48 пункта

” По време на борсовата сесия в сряда измерителят загуби 75 пункта от стойността си. Сред най-губещите компании бяха тези от енергийния и добивния сектор

” Цената на среброто отчете понижение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 28.73 USD/тр. у. Поскъпването на долара спрямо еврото беше главната причина за обезценяването на метала

Стока на деня

2.69

► процента загуби какаото на борсата в Ню Йорк и стигна 2853 USD/m

” На последната борсова сесия шоколадовата съставка поевтиня със 79 USD заради слабото търсене. Очакванията за силна реколта също повлияха на цената

Чилийското песо с рекордно поевтиняване от времето на Пиночет

Чилийското песо продължи да поевтинява спрямо щатския долар и в сряда, след като ден по-рано неговата стойност се срина с 4.78%. На последната сесия валутата загуби още 1.14% и така в рамките на два дни стойността му се понижи от 465.75 до 493.55 USD/CLP. С този резултат валутата на Чили си припомни края на военния режим на Аугусто Пиночет, когато в рамките на един ден тя се срина с 6.05% спрямо долара.

Причината за резкия спад е обявеното от Чилийската национална банка решение да се намеси на валутния пазар. Това намерение е продиктувано от непрекъснатото поскъпване на местната валута спрямо долара. За втората половина на 2010 г. поскъпването достигна 17.2%. Така песото се нарежда на второ място сред

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

” На последната борсова сесия чилийското песо поевтиня с 1.14% до 493.55 USD/CLP

всички валути по поскъпване след австралийския долар, който за същия период поскъпна с 21.7%. Ниската основна лихва в САЩ (0.25%) и двете финансови инжекции (QE1 и QE2) на Федералния резерв помогнаха за силния ръст на чилийското песо,

е мнението на водещите анализатори.

Решението на централната банка е да се намеси с 12 млрд. USD на валутните пазари. Планът е всеки ден от 5 януари до 9 февруари да се изкупуват по 50 млн. USD и в същото време да бъде продавана тяхната равностойност в песо. С взетото решение Чили се присъединява към другите южноамерикански държави, предприели мерки за обезценяване на валутата си с цел по-голяма конкурентоспособност. Подобен план на действие подготвя и Колумбия. Според информация на Bloomberg централната банка на страната ще изкупува по 20 млн. USD на ден до 15 март. Още на 29 октомври правителството обяви намерението си за намеса с 3.9 млрд. USD на пазара и оттогава досега колумбий-

► Последно такова поевтиняване на песото е имало през 1989 г., точно преди края на военния режим на Пиночет

СНИМКА BLOOMBERG

ското песо поевтиня с 6%.

В Бразилия бе утроен до 6% данъкът върху чуждестранни покупки на

ценни книжа с фиксирана лихва в опит да се овладее поскъпването на бразилския реал. През миналата седмица финансовият

министър Гуидо Мантега обяви, че може да бъдат предприети и допълнителни мерки за намаляване силата на реала. □

Цените на хранителните продукти достигнаха невидждани нива

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

” Индексът, измерващ поскъпването на храните, показва увеличение до 214.7 пункта през декември, надвишавайки предишния рекорд от 213.5 пункта през 2008 г.

Цените на храните по целия свят достигнаха рекордни стойности през декември, водени от поскъпването на захарта, месото и зърното. Това се казва в доклад на Организацията на обединените нации (ООН), като там се посочва, че сегашното ниво е над абсолютния

рекорд от 2008 г.

Индексът, по който Организацията за прехрана и земеделие към ООН измерва поскъпването, включва 55 хранителни стоки. Докладът за декември показва, че измерителят се е повишил за шести пореден месец до 214.7 пункта. Това е над абсолютния рекорд, поставен през юни 2008 г. от 213.5 пункта.

Цената на захарта, търгувана на борсата в Чикаго, през 2010 г. отчете третото си поредно годишно поскъпване. Така през изминалата година бялата захар добави 48% към стойността си, а нерафинираната суровина - 53%. Рязко повишение на цените имаше и при зърнените култури. Заради лошите климатични условия в много от големите държави производителки пшеница-

► Независимо от кризата цената на храните не спира да расте през последните шест месеца

СНИМКА БОБИТОШЕВ

та поскъпна с 30%, а царевичката с 40%.

Според Абдулреза Абасин, старши икономист в Организацията за прехрана и земеделие към ООН, цените на зърното ще продължат нагоре заради твърде многото въпросителни. По него-

вите думи всичко зависи от реколтата, която ще приберат държавите от Южна Америка през тази година. Все пак той отбелязва, че за да бъде посрещнато търсенето през 2011 и 2012 г., световният добив на зърно ще трябва да се увеличи най-малко с 2%. □

Световната банка ще емитира облигации в юани

Международната банка за възстановяване и развитие, която е една от петте институции, обхващащи Групата на Световната банка, ще започне емитирането на първите си облигации в юани.

Книжката ще са на стойност 500 млн. юана (75.6 млн. USD) с двегодишен падеж на пазара в Хонконг. Тази емисия “ще укрепи пазара и ще позволи на инвеститорите да диверсифицират портфейла си от валути и да увеличат позициите си в ренминби (“валутата на народа”, както официално се нарича юанът)”, се

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

” Емисията ще бъде на стойност 500 млн. юана (75.6 млн. USD) с падеж през 2013 г.

посочва в комуникето на банката. Първата емисия на държавни облигации на Китай в юани стана факт през септември в Хонконг и беше за 6 млрд. юана. □

УВЕДОМЛЕНИЕ за резултат от търгово предложение

Предложител: “Синтетика” АД
Дружество, обект на предложението: “Етнопал” АД
Период: 03.12.2010 г. – 30.12.2010 г.
Цена за една акция: 2.10 лв.
Общ брой изкупени акции – 123,342 бр.
Физически лица: 29 бр. / 58,985 бр. акции
Юридически лица: 5 бр. / 64,357 бр. акции

Над 6 млрд. USD на ден за сливания и придобивания през 2010 г.

Общата стойност на сделките надхвърли 2.2 трлн. USD и отчете първи ръст от три години

През 2010 г. световната икономика бавно, но стабилно започна да се измъква от кризата. От тази тенденция не остана неповлиян и пазарът за сливания и придобивания на компании (M&A), който за първи път от 2007 г. си стъпи на краката и достигна обща стойност на сделките от 2.25 трлн. USD, показват данните на Thomson Reuters. Това означава, че всеки ден сделките с компании завъртат около 6 млрд. USD, като се очаква сумата да нарасне през 2011 г. Според данните на Thomson Reuters през изминалата година в САЩ се наблюдава ръст на сделките с 11%, а в Европа само 5%. В световен мащаб увеличението е било

Най-интересна е китайската икономика, която остана незасегната от кризата, а държавата подпомага с трилиони долари поглъщането и закупуването на компании

19%. Ръстът на M&A пазара оказва благоприятно влияние и върху банките, които осигуряват капитал за сделките.

За първи път от 13 години Morgan Stanley отстъпва първото място при финансовите консултанти на един от най-големите си конкуренти - Goldman Sachs. Последният е консултирал сделки на обща стойност 513.1 млрд. USD през миналата година, а в актива на Morgan Stanley има 499.5 млрд. USD.

Нагоре-наголу

Сливанията и придобиванията на компании са един от косвените фактори, сви-

Печеливши се оказаха компаниите с пари в брой, тъй като пред тях се отвориха възможности да купят конкурентите си на безценица

детелстващи за излизането от кризата и закрепването на световната икономика. M&A пазарът е символ на устойчивото развитие, особено ако се погледне в дългогодишна перспектива. За последното десетилетие е преживявал спадове и възходи, а пиковите му години са 2000 и 2007 г., когато обемът на сделките достига съответно 3.4 и 4.2 трлн. USD. След края на последната рекордна година започва спад и почти пълен срив на пазара в края на 2008 г., след което той поема бавно нагоре и достига пълния си потенциал в последните месеци на миналата година.

В периода 2008-2009 г. спадът се оказа по-голям от очаквания. Много от компаниите се въздържаха от сделки поради редица фактори, сред които липсата на собствени средства и рязкото поскъпване на корпоративните кредити. Това от своя страна се отрази на фондовата борса, тъй като стана почти невъзможно да се прогнозира фирмените активи, а самата борса загуби обективността си като източник на информация за стойността на акциите. M&A пазарът се редуцира до 2.9 трлн. USD през 2008 г., а през 2009 г. падна до 2 трлн. USD.

Светлина в края на тунела

В същото време кризата се оказа благоприятна почва за посяването на първите зърна на тенденцията за увеличаване

броя на сделките. През това време част от компаниите стигнаха до фалит, което намали цената им, а други бяха принудени да потърсят нови собственици или акционери, за да избегнат фалит. Печеливши в създалата се ситуация се оказаха компаниите, запазили капиталите си, тъй като пред тях се отвориха възможности да купят конкурентите си на безценица. Към този процес трябва да се прибави и стремежът на развитите държави да поддържат кредитния пазар и да възстановят ръста на икономиката. Финансовите институции в много западноевропейски държави понижиха базовите и кредитните лихви, така че всеки, който иска да използва активи назаем, може да го направи при благоприятни условия.

Държавно рамо в Китай

Въпреки тенденцията за ръст развитието на M&A пазара и излизането му от кризата са още в начален етап. Според прогнозите на Reuters в Китай, Индия и Бразилия обемът на M&A сделките тепърва ще расте. Най-интересна в този списък е китайската икономика, която остана незасегната от кризата и продължава да отчита годишен ръст от 10%, а държавата подпомага с трилиони долари поглъщането и закупуването на компании. Ясен пример за това е случаят с китайската корпорация Geely, която купи американския автомобилен производител Ford и шведската Volvo. В случай че Китай успее да проникне и на пазара за енергоносители, ще притежава активи по целия свят.

Енергия за сделки

Именно енергийният сектор стана най-голямата

Слабата активност на M&A пазара се отрази на фондовата борса, която загуби обективността си като източник на информация за стойността на акциите

арена на сделки за сливания и придобивания през 2010 г. Общата стойност на транзакциите надхвърля 482 млрд. USD. Следва го финансовият сектор. Thomson Reuters не посочват коя е най-голямата сделка за изминалата година, но със сигурност в топ десет влизат поглъщането на мексиканския телеком Carso Global Telecom от основни им конкурент America Movil за 25.7 млрд. USD, както и сделката за 22.4 млрд. USD, с която американският телеком CenturyLink купи Qwest Communications.

Една от най-големите сделки през миналата година - тази на англо-австрийската BHP Billiton, която предложи да закупи канадската Potash за близо 39 млрд. USD, пропадна. Не е изключено обаче през 2011 г. Potash все пак да бъде продадена, като за нов купувач се спрѝга руският гигант Фосагро.

На изток от рая

Американският производител на безалкохолни напитки Pepsi обяви планове да инвестира близо 5 млрд. USD в сливания и придобивания в Русия през тази година. Компанията вече даде заявка да закупи 2/3 от акциите на руския производител на млечни продукти „Вимм-Билль-Данн“ за 3.8 млрд. USD, като се очаква до края на 2011 г. да сключи сделка и за останалата 1/3. ■

ОБЕМ НА СДЕЛКИТЕ ПО СЛИВАНИЯ И ПРИДОБИВАНИЯ

2007 г.

4.2
ТРЛН. USD

2008 г.

2.9
ТРЛН. USD

Технологичните фирми се подготвят за нови сделки

Компаниите от бранша похарчиха повече от 100 млн. USD за придобивания през миналата година

Технологичните компании, които наляха повече от 100 млн. USD в придобивания през миналата година, вероятно ще изхарчат още повече през 2011 г. в надпревара за отговаряне на нарастващото търсене за cloud компютърни услуги и такива за сигурност. Intel, Hewlett-Packard и IBM изкупили повече от 2700 компании и все пак изхарчиха само част от огромните парични резерви, които натрупаха по време на рецесията. Общата стойност на обявените технологични сделки в САЩ се повиши с 12%, изоставайки от скока с 26% в световен мащаб, показват данни на агенция Bloomberg. Анализаторите са оптимисти за продължаване на тенденцията и през тази година. Според тях ИТ компаниите са готови да инвестират в растеж на глобално ниво.

В бъдеще време

Анализаторската компания Gartner например прогнозира, че разходите за информационни технологии през 2011 г. ще достигнат 3.4 трлн. USD, или с 3.5% повече спрямо 2010 г. Cisco Systems и Oracle са две от ИТ компаниите, задвижващи конвергенцията на услуги, софтуер и хардуер в борбата за

► Най-голямата сделка в сектора през миналата година беше сливането на производител на софтуер за сигурност McAfee с Intel на стойност от 7.7 млрд. USD

СНИМКИ BLOOMBERG

достигане на върхова позиция в технологичната сфера. Все повече компании се придвижват към cloud компютърни услуги, което им предоставя достъп през интернет до информация от външни центрове за съхранение на данни.

Топсделки

Най-голямата сделка в сектора през миналата година беше сливането на производителя на софтуер за сигурност McAfee с Intel на стойност от 7.7 млрд. USD. Компанията, консултирала сделката, е участвала като

посредник в общо 62 технологични придобивания през 2010 г., оценявани на общо 16 млрд. USD.

Най-големият производител на персонални компютри в света HP пък купи компанията за съхранение на данни 3Par за 2.35 млрд. USD, след като 18-дневна война на наддавания с Dell утрои стойността на акциите на компанията. HP обяви общо 9 покупки през изминалата година, включително изкупуването за 1.2 млрд. USD на производителя на преносими устройства Palm. IBM, най-голямата компания за

компютърни услуги в света, обяви 16 сделки през 2010 г.

Консултанти

Morgan Stanley е лидер за 2010 г. сред финансовите консултанти в сектора с 40 сделки на стойност около 28 млрд. USD, следвана от Goldman Sachs и JPMorgan Chase. Базираната в Ню Йорк Morgan Stanley е консултирала компанията за предоставяне на пространство за видеоматериали Ipsilon Systems при тяхното изкупуване от EMC и ArcSight при продажбата на компанията на HP. □

Много компании предпочетоха да наберат пари от борсата

Заради прекалено ниските оферти голяма част от сделките по сливания и придобивания не се състояха

Някои от сделките по сливания и придобивания в ИТ сектора се провалиха заради пренасочване на компаниите към първично публично предлагане за набиране на капитал. Компанията, предлагаща интернет купони, Groupon с повече от 35 млн. потребители може да бъде една от тези, които ще станат публични през 2011 г. Базираната в Чикаго фирма отказа предложение за изкупуване в размер на 6 млрд. USD от Google през декември и ще реши по-късно тази година дали да направи IPO, заяви преди месец източник, запознат със ситуацията. Groupon също така е пунал заявка за събирането на 950 млн. USD от продажбата на преференциални акции.

Ползи от IPO

„Увеличението на глобал-

ните технологични IPO-та през 2010 г. е добра новина за сливанията и придобиванията в индустрията“ за 2011 г. и след това, смята Дрю Гевара, ръководител на инвестиционното банкиране на Morgan Stanley, който е консултирал Groupon. „Преминването към публично предлагане определя пазарната оценка на компанията и създава потенциал за постигане на по-висока стойност при по-нагатайна продажба.“ Според него изкупуванията със заемни средства ще продължат да са трудни, ако не и по-трудни през 2011 г., докато финансирането става все по-скъпо.

Гевара, който е базиран в Менло Парк, Калифорния, казва, че очаква сделките в областта на облачните услуги да продължат да са стабилни, последвани от технологиите за сигурност. По-голямата част от потенциалните действия в услугите за предоставяне на пространство за съхранение на данни вече са се

► Основателят и гл. изп. директор на Groupon отхвърли през декември предложението на Google за изкупуване на стойност 6 млрд. USD и ще реши по-късно тази година дали да направи IPO

случили, смята той.

Провалени сделки

Изкупуването на Seagate Technology миналата година не се реализира, след като производителят на харддискове приключи преговорите с фирми за рисков капитал, заявявайки, че обявената цена на

сделката не е в интерес на компанията или нейните акционери. TPG Capital, която веднъж вече беше направила Seagate частна, не успя да намери достатъчно партньори, за да финансира изкупуването, след като други фирми са загубили интерес, казва запознат източник. □

2009 г.
2
ТРЛН. USD

2010 г.
2.25
ТРЛН. USD

ЕВРОПАРИ

Рубрика Споделете, разкажете, питайте

Имате интересен европроект и искате да разкажете за него. Имате проблемен казус, заради който изпълнението на проекта ви се забавя, затруднява или дори

е невъзможно да бъде изпълнен. Имате въпроси и искате да получите отговори от компетентни консултанти. Искате държавните институции да ви чуят. Или просто имате отношение към темата „европейско финансиране“. Във всеки от тези случаи можете да пишете на euro@pari.bg. В „Пари“ ще чуе ваши-

те истории, похвали и оплаквания и ще се опита да ви помогне. Някои от най-интересните казуси и въпроси ще бъдат публикувани и на страниците на изданието, за да бъдат в помощ и на други бенефициенти. Така и държавните институции ще имат възможност да погледнат резултатите от работата си отстрани.

Консултанти прогнозира злоупотреби и откази от субсидии

Фирмите се оплакват от завишените изисквания за кандидатите по схемата за технологична модернизация на програма „Конкурентоспособност“

Вие сте представител на микропредприятие. Имате нужда от ново оборудване и сте изключително доволни, че преди дни беше обявена новата схема за технологична модернизация в предприятията по Оперативна програма „Конкурентоспособност“, защото ще можете да кандидатствате за евросубсидии. Чака ви обаче неприятна изненада. За да отговорите на поставените условия, трябва да имате оборот през кризисната 2009 г. в размер минимум 300 хил. лв., а проектът ви трябва да бъде на стойност минимум 215 хил. лв. Това е около три пъти повече в сравнение с последната обявена схема. Ако сте представител на малко или средно предприятие, също ще трябва да покриете доста високи изисквания за приходи и да сте готови да разработите проект за половин или близо един милион лева (а в повечето случаи това означава и да сте склонни да го финансирате, докато получите гранта).

Новите, завишени критерии са непосилни за голяма част от компаниите и те вече се отказват или ще се откажат от новата схема на ОПК, разказват консултанти. Другият сценарий е бенефициентите да започнат да разработват проекти със завишени цени и да се опитат да мамят българските и европейските институции.

Малки, но успели

Фирмите, които може да кандидатстват по новата схема, хем трябва са микро, малки или средни, хем да имат стабилни приходи дори „над средното“ и да може да си позволят немалки инвестиции. „Финансовите критерии - и за оборота, и минималният праг за финансиране, са силно завишени в сравнение с предишните процедури. Един клиент, с когото бяхме разговаряли преди време, вече се отказва да кандидатства и предпологам, че много други компании ще постъпят по същия начин“, коментира Димитър Димитров, управител на консултантската компания „Имидж бизнес консултинг“.

„Най-големият проблем е не толкова по-високото изискване за оборота, колкото увеличаването на минималния праг за финансиране. Сега фирмите, дори и да искат да разработят проекти на по-ниски стойности, ще бъдат принудени да заложат инвестиции за стотици хиляди или милиони левове. Понякога те няма да може да си ги позволят, а някои все пак ще кандидатстват, но ще раздуят изкуствено разходите и ще „източват“ европари“, коментира Мартин Петков, управител на консултантска компания „Консулто България“.

Високотехнологични или аум

От една страна, новите финансови критерии действително ще създадат трудности за бенефициентите, но от друга, има известна логика в поставените нови условия, тъй като е променен и профильт на компаниите, които може да кандидатстват, отчитат някои експерти. Ако преди процедурите бяха насочени към фирми предимно от сферата на производството, сега основният фокус е поставен на тези, които са високо- или среднотехнологични. А те имат и по-високи обороти. Насърчаването на технологичния сектор е и в съответствие с новите, световни тенденции.

Но не всички одобряват и тази част от новия подход. „Ограничаването на секторите не е добър вариант и само ще провали идеята за повишаване на усвояемостта“, казва Валери Караманов, управител на консултантска компания „Програм Консултинг“. За някои консултанти не е логично, че ще се субсидират и компании, които произвеждат филми или телевизионни предавания - дейности, които не носят голяма добавена стойност за икономиката.

Според Мартин Петков обаче новата процедура е по-фокусирана и крайният ефект върху определени сектори от икономиката ще може да бъде проследен. Досега ефектът от усвояването на субсидии до известна

► Високотехнологичните производства ще бъдат на фокус при новата схема за технологична модернизация на малки и средни предприятия

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

степен се „развиваше“ по отрасли и сред по-малки компании. Все пак обаче той препоръчва в бъдеще при нови процедури да се предвидят и по-малки грантове - например от по 20-30 хил. лв. за фирми от други сектори, които също си заслужава да се насърчават.

Ограничения и ефекти

По-високите изисквания за оборота на компаниите, завишените минимални прагове за инвестициите и ограничаването на секторите, в които трябва да работят фирмите бенефициенти, определено ще доведат до по-малко кандидати. „Ако при предишната схема бяха подадени около 600 проекторедложения, сега можем да очакваме максимум 100-200“, прогнозира Петков.

Ако за някои ограничаващите условия може да се окажат демотивиращ фактор, други може да решат, че въпреки всичко ще се пробват да получат субсидии, като за целта просто ще завишат цените на стоките и услугите в проекта си с 30-40%. Нищо не пречи на фирмата потенциален бенефициент да се договори с доставчик или подизпълнител да фактурира определена цена, а реално да се плати по-малко. По този начин компанията дори ще може да изпълни целия си проект с евро-субсидии. Така постъпиха много бенефициенти, които кандидатстваха за субсидии по схемата за получаване на международно признати стандарти, коментират консултанти.

Отговор на критиката

„Въвеждането на по-високи финансови критерии и ограничаването на секторите, в които могат да работят потенциалните бенефициенти, е с цел да се фокусира схемите. Ако се окаже, че няма достатъчно интерес от страна на бенефициентите, ще бъде обявена нова процедура, с нови условия и насочена към други сектори“, коментира Марияна Велкова, изпълнителен директор на Изпълнителната агенция за насърчване на малки и средни предприятия.

Има и нещо положително

Според консултантите в новата процедура има и нещо положително - интензитетът на помощта вече не се опре-

деля на териториален принцип, така че компаниите от цялата страна са равнопоставени. Фирмите ще може да получат грант до 70 или до 60% от общата стойност на проекта.

Заедно със схемата за технологична модернизация на 3 януари бе обявена и друга - за внедряване в производството на иновативни продукти и услуги. Според консултантите тя е добре разработена, като единственият проблем може да бъде липсата на фирми, които да разполагат с иновация или патент. Крайният срок за кандидатстване и по двете процедури е 1 април, така че до четири месеца ще е ясно дали прогнозите на консултантите ще се окажат правилни.

Дарина Черкезова

► Финансови критерии по процедурата „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“ (в лв.)

Категория	Минимален размер на помощта		Максимален размер на помощта		Приходи от продажби през последната приключена година	
	През 2010 г.	През 2011 г.	През 2010 г.	През 2011 г.	През 2010 г.	През 2011 г.
Микро	50 000	150 000	200 000	500 000	80 000	≥ 300 000
Малко	200 000	300 000	1 000 000	1 000 000	80 000	≥ 600 000
Средно	200 000	500 000	2 000 000	2 500 000	80 000	≥ 1 500 000

Администрацията ще обучава бизнеса как да изпълнява европроектите си

Най-масовите грешки при изпълнение на проектите по програмата "Конкурентоспособност" са дребни пропуски в попълването на документите и зле организирани тръжни процедури

От невярно попълнени документи до непознаване на законодателството за организиране на тръжни процедури - грешките, които допускат бенефициентите по Оперативна програма "Конкурентоспособност" (ОПК) при изпълнението на европроектите, са изключително разнообразни. Общото между тях е, че водят до непризнаване на част или всички направени разходи.

За да може поне в бъдеще бенефициентите да се справят по-добре с усвояването на евросубсидии, от Изпълнителната агенция за малки и средни предприятия (ИАНМСП)

и Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ) планират да започнат специални обучения през 2011 г. Това съобщи Марияна Велкова, изпълнителен директор на ИАНМСП. Все още се уточнява как точно ще се провеждат. По всяка вероятност те ще се организират на принципа на информационните дни и ще бъдат нещо като открит урок какво трябва и какво не трябва да се прави при изпълнението на проекта. Предвижда се такива обучения да има не само в столицата, но и в отделните областни градове.

От ИАНМСП вече разработиха наръчник с най-често допускани грешки по ОПК, който беше публикуван в края на декември. Това е първото подобно помагало, след като от агенцията преди време подготвиха списък с най-често допускните грешки, но при подготовката на проектите.

"Най-масовите грешки са свързани с на пръв поглед дребни неща. Например не са спазени образците на документите при представянето на финансови или технически отчети, допускат се грешки в самите фактури и т.н. Голяма част от бенефициентите не провеждат правилно процедурите за избор на подизпълнител", коментира Велкова. Тя напомня, че бенефициентите могат винаги да се консултират с експертите от агенцията при избора на доставчик или изпълнител на дадена услуга. Макар и да се оплакват от забавянето на оценката на тръжната им документация, може би е по-добре да са на 100% сигурни, че всичко с документите им е наред, казва тя.

Представяме ви няколко от най-често срещаните грешки според наръчника. Пълното му съдържание може да бъде намерено на сайта eufunds.bg.

Дарина Черкезова

► Най-масовите грешки на бенефициентите са свързани с на пръв поглед дребни неща, коментира Марияна Велкова

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Промяна на договорите

► Бенефициентите могат да променят договорите си за предоставяне на безвъзмездна помощ, ако получат разрешение за това от съответния договарящ орган (ИАНМСП по оси 1 и 2 на програмата и министерството на икономиката по останалите). Те трябва да заявят молбата си за това минимум месец преди датата на влизане в сила на исканото изменение и максимум месец преди изтичане на самия договор. Често обаче бенефициентите правят промени, без

да ги съгласуват предварително, с което рискуват да не им бъдат признати част или всички извършени разходи по проекта. От агенцията подчертават, че промяната влиза в сила след датата на подписване на допълнителното споразумение.

► При искане за промяна на договора често не се изписват коректно наименованието на проекта, номерът на договора или се посочва грешна дата за влизането му в сила. Понякога документите не се подписват от бенефициента или неговия законен представител.

Внимавайте със сроковете

► Често бенефициентите приключват част от дейностите си по проекта извън срока за изпълнение на договора. Например бенефициент подписва приемно-предавателен протокол за доставка или услуги, след като срокът за изпълнение на проекта вече е изтекъл. Това обаче води до непризнаване на разходите.

Правете разлика

► Бенефициенти, които са изпълнили договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по преходна процедура, в много случаи не взимат под внимание факта, че всяка

процедура има своя специфика. Поради тази причина те често прилагат изискванията по старата, с което обаче на практика не изпълняват договора си и разходите им няма да бъдат признати.

Ред в документите

► В рамките на изпълнението на проекта бенефициентите подават междинни и финални отчети. Всеки подаден отчет трябва да съдържа всички документи, доказващи изпълнението

на проектните дейности и извършените разходи, заедно с подробен опис за тях. Документите трябва да са подредени тематично и хронологично в съответствие с изпълнените дейности, за да може и обработката им да бъде по-лесна и бърза.

Печат и подпис

► При изготвяне на междинен или финален отчет бенефициентът или неговият законен представител не поставя печат и подпис на всяка страница на образците. Пропуска се също да се постави и заверка "Вярно с оригинала". Формалното на пръв поглед изискване обаче е нещо, на което българската и европейската администрация държат изключително много.

► Понякога при представяне на финален отчет и отчитане на индикатор за резултат "Брой заети" бенефициентите не пред-

ставят заверени копия и на трудови договори на назначените служители във връзка с изпълнение на проекта.

Бизнес дискриминация

► Бенефициентите нямат право да включват в документацията условия или изисквания, които дават предимство или необосновано ограничават участието на лица в тръжната процедура. Практиката обаче показва, че тази забрана се нарушава изключи-

телно често. Например поставят се условия за страна на произход на активите, за статута на кандидата (например дали да е производител или оторизиран представител) и др.

► При отстраняване на кандидати пък не се описва правното основание за това или не се дава достатъчно добра обосновка.

Два месеца за отчет

► Срокът за представяне на финални отчети е не по-късно от два месеца след изтичане на срока на изпълнение на дейностите по проекта. Ако това не се направи, договарящият орган има правото да прекрати договора и да иска връщане на платените суми.

Четете внимателно

► Един от най-големите проблеми за бенефициентите се оказва провеждането на процедурата за избор на изпълнител. От агенцията препоръчват да се обръща по-голямо внимание на това, което е отбелязано в законодателството, и при нужда да се обръщат за консултация към експертите на ИАНМСП. Най-елементарното, което могат да направят бенефициентите, е да избягват грешки като например разлики в условията за избор на подизпъл-

нител, отбелязани на различни места, посочване на различни адреси за подаване на оферти и др.

► Обръща се внимание и на това, че е важно да се използват актуални, а не стари образци за провеждане на процедурата за избор на изпълнител. Те са част от оперативните ръководства за изпълнение на договорите по всяка процедура. От агенцията изрично подчертават, че когато някои от разделите и/или текстовете не са приложими, те не трябва да се изтриват, а само да се отбелязва, че не са приложими, с "Н/П".

ТЕХНОЛОГИИ ВЕРСИЯ 2.0.1.1

2010

Apple iPad

Идеята на Apple за таблетен компютър беше посрещната с насмешка от повечето компютърни специалисти. Те просто не виждаха смисъл от устройство, което човек не може да прибере в джоба си като телефон, но не е и пълноправен компютър. Анализатори веднага предрекоха бързия залез на iPad. Те обаче бяха забравили нещо много основно - специалистите са най-гласовитата, но и най-малката част от пазара. Таблетът се прие изненадващо добре от потребителите за устройство, което допреди запълваше една много малка ниша - художниците. iPad се оказва идеалният компютър за хора, които просто нямат желание да разучават сложните функции на цял лаптоп.

Microsoft Kinect

Kinect е опитът на Microsoft да вкарат в своята игрална конзола Xbox 360 възможности за управление на игри с движение. За разлика от Nintendo Wii, което беше първият и засега най-успешен опит в тази посока, устройството на компанията от Редмънт не трябва да се държи в ръка, а използва камера. Все още е рано да се каже дали този тип забавления има бъдеще, но поне в началото Kinect се прие доста добре от феновете. Устройството е признак и за нещо друго - то сигнализира прекъсването на традицията за излизане на нов модел конзола на всеки пет години, досега стриктно спазвана в индустрията. Xbox 360 излезе през 2005 г., а все още няма дори слух за негов наследник, като в момента платформата просто се надгражда.

HTC Desire HD

Този телефон с внушителни размери е един от флагманите на HTC като производителност и възможности. Той е живият пример как HTC се превърна от име, познато само на най-тесните специалисти, в един от най-сериозните производители на мобилни устройства изобщо. Това не е основното качество, което прави Desire HD интересен. Той символизира успеха на мобилната операционна система Android, разработена от Google. В момента Android набира все по-голяма популярност и тази тенденция едва ли ще се забави през близките няколко години. Google предостави на производителите безплатна стандартизирана платформа, с която да работят. Естествено и компанията от Маунтин Вю има немалка полза от това партньорство - все пак тези дни те са повече рекламна агенция, отколкото нещо друго.

3D телевизията

Макар доста хора все още да отписват 3D технологиите за домашна употреба като ненужен лукс и временна прищявка, все пак е факт, че телевизорите и мониторите с възможности за възпроизвеждане на триизмерни изображения трайно се настаняха на пазара. Технологиата е нова, но това прави нейния потенциал за развитие необозрим. Наличните в момента проблеми вероятно ще бъдат изчистени до няколко години и може би този тип дисплеи ще станат единственият стандарт за аудио-визуалните устройства, както преди десетилетия цветната телевизия измести черно-бялата.

Google Chrome

Интернет гигантът Google нямаше да бъде това, което е в момента, ако не беше пословичното му желание да се навлезе във всички ниши на IT индустрията. След като създадоха свой браузър, който вече има стабилно пазарно присъствие (14.9% в световен мащаб по последни данни), те решиха, че няма да спрат дотук. Така беше създадена и Chrome OS - операционна система за лаптопи, която работи единствено с "облачни" средства. С нея дори не е необходимо да имате харддиск - цялата информация е в мрежата. Проектът все още е в процес на доусъвършенстване, но вече има работеща версия.

2010 г. беше период на малки идеи с големи последици, а 2011 ще бъде годината, в която последиците ще станат част от ежедневието ни

Пламен Димитров
plamen.dimitrov@pari.bg

Изминалите дванадесет месеца бяха интересни за високотехнологичната индустрия, въпреки че изминалата 2010 не беше годината на големи революции. Тя беше по-скоро периодът, в който в сферата на информационните технологии се случиха няколко на пръв поглед незначителни събития, които впоследствие се оказаха предвестници на цялостна промяна - промяна на начина, по който боравим с интернет, с мобилните си телефони и дори с устройствата, направени единствено за забавление.

Що се отнася до годината, която току-що започна,

засега тя може да се определи с думите „още от същото, но повече“. За момента изглежда малко вероятно ИТ пазарът да бъде пометен от някакво качествено различно устройство или услуга поради факта, че фирмите все още излизат от кризата и не са много склонни да рискуват с прекалено новаторски предложения. Въпреки това, както показва 2010 г., понякога именно малките идеи се оказват камъчето, от което започва лавината. Може да се очаква големите играчи да стават още по-големи и да навлизат във все още неизследвани територии.

2011

"Облачен" компютинг

Така наречените cloud компютърни услуги, при които всички ресурси не се съхраняват локално, а са качени на отдалечен сървър някъде в мрежата, навлязоха по-сериозно в публичното пространство още миналата година. През 2011 г. обаче се очаква те да станат централна част от работата на множество малки и големи компании.

Ползите, които тази технология носи, са очевидни - фирмите може да спестят от инфраструктура, а освен това печелят време и повишават ефикасността на труда. Тя обаче крие и немалко рискове, така че следващата година ще е същинският тестови период за целесъобразността на облака.

Мобилен бизнес

Докато в миналото системните администратори на различни компании се стараеха да изолират фирмените мрежи и ресурси от личните устройства на служителите, то в момента се опитват да ги включат в процеса на работа. Вече все повече телефони имат връзка с интернет, позволяват елементарно боравене с документи и на практика се превръщат в своеобразни миниперсонални компютри. Същото е положението и при таблетите. Така че отсега нататък личните джаджи на работещите в дадена компания ще бъдат и техни професионални инструменти.

Мрежов неутралитет

Дебатът за неутралността на интернет все още е непознат в България, но се разрази с пълна сила в САЩ в края на 2010 г. Концепцията за неутралната мрежа гласи, че никой доставчик на интернет достъп не може да филтрира или по някакъв начин да ограничава или промоцира съдържание, преминаващо по кабела. Това се смята за една от основните свободи на световната мрежа. През 2011 г. обаче тази идея ще бъде подложена на силен натиск от страна на доставчици и телекоми, които настояват, че управлението на съдържанието в интернет е необходимо както по икономически, така и по законови причини.

ИТ сигурност

Сигурността на виртуалните ресурси винаги се е разглеждала сериозно от правителствата и големите корпорации, но през следващата година фокусът върху защитата на данни ще стане по-силен от всякога. Скандалите с WikiLeaks бяха един от катализаторите, които карат компанията да обърнат още по-сериозно внимание на сигурността на мрежите си. Миналата година Intel купи производителя на антивирусен софтуер McAfee за 7.7 млрд. USD - най-голямата сделка в индустрията за 2010 г. През следващите месеци можем да очакваме и други гиганти да се сдобият с подразделения за киберзащита.

Окрупняване на компании

Компаниите за виртуална сигурност няма да са единствените, които ще преминат през покупко-продажба. Тенденцията за уголемяване на и без това титаничните компании в сектора ще продължи с пълна пара особено в периода след кризата, когато по-успешните фирми стоят върху купчина от спестени пари, които не им носят доходност. С голяма вероятност можем да очакваме, че Google ще продължи да "пазарува" новостартирала предприятия. Окрупняването се забелязва и при самите ИТ продукти - вече идеята е една услуга или устройство да съвместява в себе си възможно най-много функции. Facebook например обяви нова система за съобщения, чат и електронна поща, която ще се разгърне в пълен мащаб до няколко месеца.

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

Сладко по сирийски

Ако обичате храни за душата, емигрантските магазинчета около Женския пазар не са за пренебрегване

Сирийците имат поговорка, която гласи: “Има празнина във всеки от нас, която само сладките може да запълнят”. Докато поглъщах с поглед шарените, захаросани баклави и локуми в тесните магазинчета по улица “Цар Симеон” в София, се запитах дали сирийците въобще позволяват на тази празнина да се образува.

Може би колкото повече локум ядеш, толкова по-голяма става тя. Зарекох се да изям само един бонбон за проба. Е, още не бях написала първия параграф, а сладките на снимките, които виждате, вече бяха унищожени. И колкото и да си мислех, че ще ми дойде байгън, не би.

Кварталът около Женския пазар в София често се свързва с евтини, полуизгнили плодове и зеленчуци, мръсотия и шум. Но има особен чар - околните улички са осеяни с шарени емигрантски магазинчета. Само в отрязъка между пазара и улица “Княз Борис І” има няколко - “Рошан”, “Багдад”, “Дубайска шатра”... На някои места дори не се виждат табели на български и се разминаваш с полуусмихнати араби, които те заглеждат.

На влизане в “Супер-

маркет Багдад” ме удря наситен аромат на подправки (по-късно установихме, че се е просмукал и в сладките). Мястото е тясно, сумрачно и отрупано с локум, захаросани сушени плодове, консерви и подправки.

С мъка изтръгвам от продавачката информация за съставките. Въпреки че има десетки видове, сладките се делят на четири типа: Хариста-лъоз - направен от бадемово или кокосово тесто с крем от шам-фъстък, Раха - локум с шам-фъстък, Армаден - захаросани плодчета с шам-фъстък, и Иш-ел-билбол (в превод “Птиче гнездо”) - кадаифени гнезда с карамелизиран шам-фъстък.

В останалите магазинчета са още по-срамежливи. Само в един от тях ми препоръчват и напитки към сладките: бутилка кафе с кардамон и сок от индийски фурми. “Кафето е много горчиво, а сокът е най-вкусен с лед и вода”, обяснява продавачката.

Ако и вие като мен имате празнина в себе си, която се запълва само със сладко, ви препоръчвам разходка по уличките около Женския пазар. Заслужава си само за да усетите стипчивия вкус на локум, покрит с розови листа.

Теогора Мусева

Роха

► Локум с шоколад и шам-фъстък
► 15 лв./kg

Иш-ел-билбол

► Кадаиф с карамелизиран шам-фъстък
► 150 г, 4 лв.

Хариста-лъоз-1

► Сладки от бадемово тесто с шам-фъстък
► 150 г, 4 лв.

Хариста-лъоз-2

► От кокосов крем и пълнеж от шам-фъстък
► 18 лв./kg

Армаден

► Захаросани плодчета с шам-фъстък
► 12 лв./kg

Локум с розови листа

► Локум с шам-фъстък, покрит със сушени листа от роза
► 15 лв./kg